

DOET U MEE?

**NEDERLAND
SCHULDENZORGVRIJ.
STAD VOOR STAD,
STAP VOOR STAP.**

DE VOORZIENINGENWIJZER IMPACTMETING 2020

DE VOORZIENINGENWIJZER IMPACTMETING 2020

Deloitte.

SCHULDENLAB NL

DE VOORZIENINGENWIJZER
IMPACTMETING
2020

DE VOORZIENINGENWIJZER IMPACTMETING 2020

Deloitte.

SCHULDENLAB NL

Voor u ligt het eindrapport van de kwantitatieve impactmeting van De VoorzieningenWijzer.

Deze impactmeting is uitgevoerd door SchuldenlabNL, in opdracht van Zorgweb en in samenwerking met Deloitte.

DE VOORZIENINGENWIJZER

SchuldenlabNL (SNL) werkt samen met gemeenten en bedrijven aan een Nederland zonder schuldzorgen door het opschalen van door SNL geselecteerde methoden. Een van deze methoden betreft De VoorzieningenWijzer (DVW), een initiatief om financieel kwetsbaren naar het bestaansminimum te helpen door onderbenutting van regelingen en toeslagen tegen te gaan. Dit bereikt DVW door persoonlijke adviesgesprekken met gecertificeerde consultants waarin samen met de deelnemer voorzieningen worden aangevraagd en een beter passende zorgverzekering en energiecontract worden besproken. Zorgweb draagt zorg voor het opschalen van dit initiatief.

IMPACTMETING

De VoorzieningenWijzer is één van de methoden die mede dankzij de inspanningen van SNL zijn opgeschaald en daardoor een groter bereik hebben gekregen. SNL monitort De VoorzieningenWijzer om de schuldhulp en oplossingen te verbeteren. SNL heeft daarom de wens om de persoonlijke impact op deelnemers, de micro-economische impact op stakeholders en macro-economische impact op de Nederlandse economie als geheel van DVW te meten. Bij de impactmeting wordt de hele samenwerking binnen DVW in ogenschouw genomen.

SCOPE

De uitgevoerde impactmeting heeft betrekking op 2020, met een vooruitblik naar 2024. In dit onderzoek is gekeken naar de economische impact op deelnemers, op microniveau (micro-economische impact) en op macroniveau (macro-economische impact).

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	8
De VoorzieningenWijzer	21
Methode	27
Belangrijkste aannames	31
Verwacht aantal deelnemers	35
Persoonlijke impact Impact op deelnemers	41
Micro economische impact Impact op stakeholders	44
Macro economische impact Impact op productiviteit in NL	50
Impact op woningcorporaties	53
Conclusies en vervolgstappen	55
Appendix	58

SAMENVATTING

SAMENVATTING

Huishoudens met lage inkomens bereiken vaak het bestaansminimum niet; DVW zorgt dat zij krijgen waarvoor zij in aanmerking komen en pakt hiermee onnodige armoede aan.

Doel De VoorzieningenWijzer

VEEL DEELNEMERS AAN DVW ZITTEN ONDER HUN BESTAANSMINIMUM

Nederland kent voorzieningen op nationaal en gemeentelijk niveau om ervoor te zorgen dat iedereen kan **participeren in de samenleving** en om een **bestaansminimum** te borgen; deze voorzieningen moeten daarom de juiste mensen bereiken om niet-gebruik te voorkomen.

Echter, een groot deel van de mensen met een laag inkomen (tot 150% van de bijstandsnorm) maakt geen of onvoldoende gebruik van deze voorzieningen ondanks dat zij daar wel voor in aanmerking komen; daarnaast hebben ze geen passende¹ zorgverzekering en energiecontract. Een deel van de DVW deelnemers:

- Maakt geen of onvoldoende gebruik van **gemeentelijke voorzieningen** (83%)
- Weet niet dat ze in aanmerking komen voor **toeslagen** (8%)
- Heeft geen **passende zorgverzekering** (69%)
- Is beter af met een ander **energiecontract** (27%)

Mensen met een laag inkomen zijn vaak **financieel kwetsbaar** en hebben⁴:

- Groot risico op **langdurige armoede**
- Vaak **betalingsachterstanden**
- **Onvoldoende geld** achter de hand
- **Betaalbaarheidsrisico's**⁵

DVW PAKT ONNODIGE ARMOEDE AAN EN HEEFT EEN PREVENTIEVE WERKING

Deelname aan DVW zorgt ervoor dat deelnemers weten waar zij voor in aanmerking komen en helpt hen met een **gemiddeld realiseerbaar voordeel van ongeveer 600 euro per jaar**^{1,2,3}.

Een positieve verandering in besteedbaar inkomen is een belangrijke stap om tot een **bestaansminimum** te komen en te **participeren in de samenleving**.

DVW zorgt ervoor dat deelnemers de **basis op orde** krijgen waardoor risico's worden gereduceerd; DVW heeft een **preventieve werking** in het voorkomen van (ernstige) schuldenproblematiek.

¹ Niet passend is bijvoorbeeld te duur of te risicovol;

² Genoemde bedragen zijn voor het eerste jaar, hierna nemen de voordelen geleidelijk af doordat deelnemers bijv. niet meer zelf opnieuw hun energiecontract oversluiten;

³ Gemiddeld realiseerbare voordelen per deelnemer op basis van 2020 en 2021, dit betekent niet dat deze voordelen voor elke deelnemer worden behaald maar zijn de gemiddelde voordelen voor deelnemers aan DVW tot nu toe;

⁴ Bron De VoorzieningenWijzer o.b.v. verschillende bronnen;

⁵ De kans om niet meer te kunnen betalen, bijv. huur van een woning

SAMENVATTING

De VoorzieningenWijzer helpt financieel kwetsbare huishoudens regelingen en toeslagen te benutten en passende basisvoorzieningen te kiezen.

Werkwijze De VoorzieningenWijzer

DE VOORZIENINGENWIJZER HELPT FINANCIEEL KWETSBARE HUISHOUDENS VIA EEN PERSOONLIJK RAPPORT

Persoonlijk gesprek – Een gecertificeerd consulent brengt een bezoek aan huis bij de deelnemer en krijgt daarmee een blik achter de voordeur.

Persoonlijk rapport en hulp – Middels een op maat gemaakte applicatie kan de gecertificeerd consulent ter plekke een adviesrapport opstellen voor de deelnemer. Ter plekke worden regelingen aangevraagd/stopgezet of waar nodig een warme overdracht geregeld naar passende hulp.

Online propositie – via online modules wordt het bereik van DVW verder vergroot. Deelnemers kunnen hiermee zelfstandig een check doen op de verschillende thema's van DVW. Om te voorkomen dat mensen vastlopen en uit beeld raken wordt in de module ondersteuning geboden via chat, telefoon en de mogelijkheid om een persoonlijk gesprek aan te vragen bij de lokale uitvoering van DVW.

TIJDENS DIT GESPREK WORDEN ZES THEMA'S BESPROKEN

Toeslagen – De consulent checkt of de deelnemer gebruik maakt van relevante Rijkstoeslagen, voor bijvoorbeeld zorg, huur of kinderopvang. De ontbrekende toeslagen worden direct aangevraagd of bijgesteld waar nodig

Zorgverzekering – De applicatie geeft advies over de best passende zorgverzekering. Als het gunstiger is over te stappen naar een andere zorgverzekeraar of polis, dan zorgt de consulent dat dit in de laatste weken van het jaar wordt geregeld

Inkomstenbelasting – Voor deelnemers die geen aangifte inkomstenbelasting doen, kan de consulent via een vragenstructuur onderzoeken of aangifte kan leiden tot een mogelijke teruggave.

Gemeentelijke minimaregelingen – Aan de hand van gezinssamenstelling, inkomen en vermogen wordt beoordeeld of deelnemers in aanmerking komen voor een of meerdere gemeentelijke regelingen.

Energie – Op basis van het huidig verbruik, de huidige kosten, de voorkeuren van de deelnemer en het actuele marktaanbod wordt bepaald of er een beter passend aanbod van energieleverancier is.

WoCo regelingen – Er wordt inzichtelijk gemaakt welke regelingen de woningcorporatie biedt op het gebied van betaalbaarheid. Hierbij valt te denken aan een huurprijscheck, aanvraag voor huurverlaging of huurbevrozing, projecten rond verduurzaming of energie-coaching, etc.

De VoorzieningenWijzer heeft impact op deelnemers, maar heeft ook **impact op stakeholders zoals de gemeente** (bijv. beter gebruik van voorzieningen) en **woningcorporaties** (bijv. verminderde betalingsrisico's); in deze analyse wordt deze impact op stakeholders bepaald.

SAMENVATTING

DVW draagt bij aan een betere uitvoering van beleid, brengt meer huishoudens naar hun bestaansminimum en heeft grote impact op individuele deelnemers.

Impact De VoorzieningenWijzer

IMPACT OP DE SAMENLEVING

Betere uitvoering van beleid

DVW zorgt voor een betere benutting van het sociale vangnet door voorzieningen te brengen bij de doelgroep waarvoor deze bedoeld zijn.

Minimum bestaansniveau

DVW zorgt dat deelnemers tot een minimum bestaansniveau komen en zich niet onder de ondergrens bevinden; daarmee zorgt DVW voor een eerlijkere verdeling van welvaart.

- DVW is doeltreffend in het **beter uitvoeren van (minima)beleid** en het **eerlijker verdelen van welvaart**.
- DVW heeft daarnaast grote impact op individuele deelnemers om tot een **bestaansminimum** te komen en te **participeren in de samenleving**.

IMPACT OP DEELNEMERS

Realiseerbare impact in jaar van deelname^{1,2,3}

	Zorgverzekering	167
	Gemeentelijk minimabeleid	214
	Toeslagen	173
	Energie	45
	Totaal	598

DVW heeft ook impact op **Inkomstenbelasting** en **WoCo regelingen** (zie pagina's 10-11) die niet direct kwantificeerbaar is voor deelnemers

Impact in volgende jaren

Zonder DVW gesprek neemt dit effect gedurende de jaren erna af: een passendere zorgverzekering geeft jarenlang voordeel, maar bij energie is dat effect veel kleiner omdat vaak jaarlijkse oriëntatie nodig is om te blijven besparen op energie.

SAMENVATTING

DVW heeft impact op deelnemers, het bredere ecosysteem en de Nederlandse economie; deze impact wordt gekwantificeerd op basis van verschillende effecten.

Kwantitatieve impact DVW op de deelnemer en het ecosysteem

EFFECT DVW

PERSOONLIJKE IMPACT OP DEELNEMERS

Verandering gebruik voorzieningen

- Verhoogd besteedbaar inkomen

Voorkomen (ernstige) financiële problemen

- Niet kwantificeerbaar binnen de reikwijdte van dit onderzoek

Verandering arbeidsparticipatie

- Verhoogd besteedbaar inkomen

'Blik achter de voordeur'

- Veel effecten zijn niet te kwantificeren binnen de reikwijdte van dit onderzoek, zoals dat DVW de overheid, woningcorporaties en welzijnsorganisaties van een blik achter de voordeur voorziet.
- Doordat DVW deelnemers iets te bieden heeft komt zij makkelijker en beter in contact met hen, wat inzicht geeft in de situatie van de deelnemers en bijdraagt aan vroeg signalering van problematiek.

Risicoreductie

- DVW focust op risicoreductie voor deelnemers, waardoor tegenvallers op de lange termijn kunnen worden voorkomen; deelnemers kennen beter hun weg in het sociale stelsel.

MICRO ECONOMISCHE IMPACT OP HET ECOSYSTEEM (overheid, woningcorporaties, zorgverzekeraars, ...)

- Verhoogd gebruik van voorzieningen overheid

- Verminderde voorzieningskosten overheid
- Verminderde schuld-hulpverleningskosten overheid
- Verminderde gedeerde inkomsten schuldeisers
- Verminderde zorgkosten
- Verminderde kosten schuldafhandeling schuldeisers

MACRO ECONOMISCHE IMPACT OP DE NEDERLANDSE ECONOMIE

- Niet kwantificeerbaar binnen de reikwijdte van dit onderzoek

- Niet kwantificeerbaar binnen de reikwijdte van dit onderzoek

- Verhoogde toegevoegde waarde voor Nederlandse economie

1 De VoorzieningenWijzer;

2 Genoemde bedragen zijn voor het eerste jaar, hierna nemen de voordelen geleidelijk af doordat deelnemers bijv. niet meer ze If opnieuw hun zorgverzekering oversluiten;

3 Gemiddeld realiseerbare voordelen per deelnemer op basis van 2020 en 2021, dit betekent niet dat deze voordelen voor elke deelnemer worden behaald maar zijn de gemiddelde voordelen voor deelnemers aan DVW tot nu toe.

SAMENVATTING

DVW levert deelnemers in het eerste jaar gemiddeld 600 € op; dit draagt bij aan bereiken van bestaansminimum, participatie in de samenleving en heeft een preventieve werking.

Impact op deelnemers aan DVW

- Deelname aan DVW zorgt ervoor dat deelnemers krijgen waar zij voor in aanmerking komen en levert hen gemiddeld ongeveer **600 euro per jaar** op^{1,2}, wat een belangrijke stap kan zijn om tot hun **bestaansminimum** te komen en te **participeren in de samenleving**.
- Daarnaast heeft DVW een **preventieve werking** in het voorkomen van (ernstige) schuldenproblematiek en wordt arbeidsparticipatie verhoogd.

Gemiddeld realiseerbare voordelen van deelname aan DVW (eerste jaar)^{1,2,3}

	Zorgverzekering	167
	Gemeentelijk minimabeleid	214
	Toeslagen	173
	Energie	45
	Totaal	598

DVW heeft ook impact op **Inkomstenbelasting** en **WoCo regelingen** (zie pagina's 10-11) die niet direct kwantificeerbaar is voor deelnemers

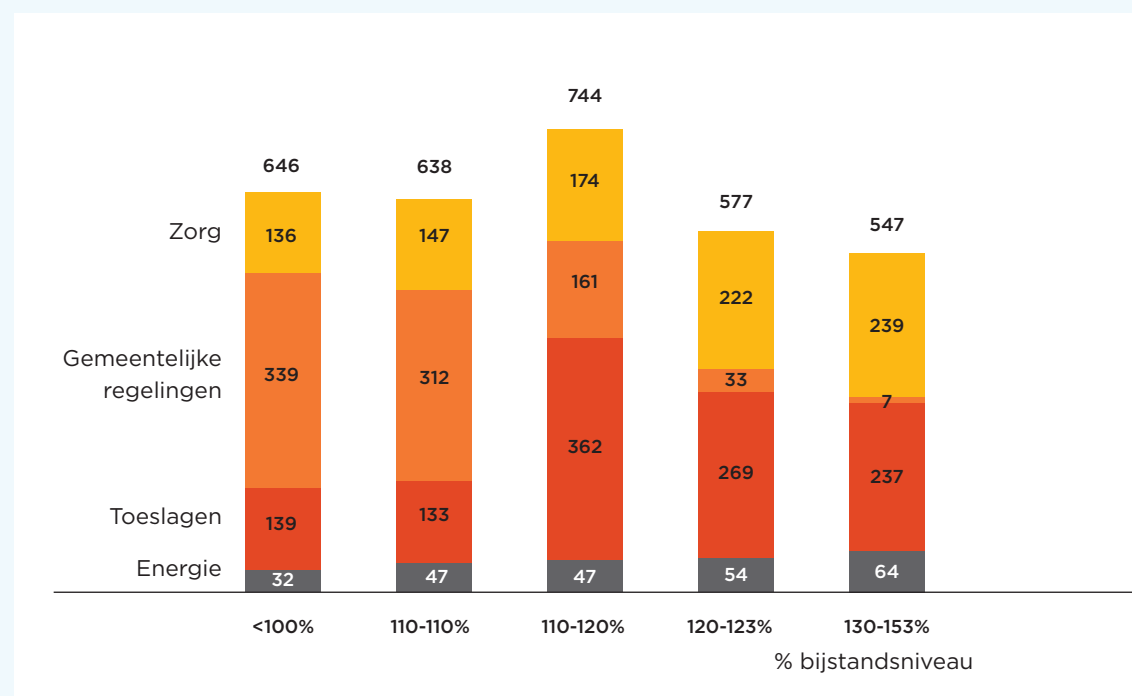

De totale impact van DVW op deelnemers bij **19.500 deelnemers in 2024 is 12 €m**; hiermee levert DVW een belangrijke bijdrage in het **beter benutten van het sociale vangnet**.

Eén gesprek met DVW levert een meerjarig effect op, het weergegeven effect geldt enkel voor het eerste jaar.

Realiseerbare voordelen van deelname aan DVW per inkomenscategorie

Gemiddeld per deelnemer in 2020 en 2021.

1 De VoorzieningenWijzer;

2 Genoemde bedragen zijn voor het eerste jaar, hierna nemen de voordelen geleidelijk af doordat deelnemers bijv. niet meer ze lf opnieuw hun zorgverzekering oversluiten;

3 Gemiddeld realiseerbare voordelen per deelnemer op basis van 2020 en 2021, dit betekent niet dat deze voordelen voor elke deelnemer worden behaald maar zijn de gemiddelde voordelen voor deelnemers aan DVW tot nu toe.

SAMENVATTING

De impact van De VoorzienenWijzer op het ecosysteem en de economie is bepaald op micro- en macro-economisch niveau; ook is het effect op woningcorporaties vastgesteld.

Economische impact op de samenleving

MICRO ECONOMISCHE IMPACT

Micro-economische impact is de financiële impact op stakeholders van De VoorzienenWijzer (DVW). Stakeholders zijn bijvoorbeeld de overheid, zorgverzekeraars, schuldeisers en woningcorporaties.

Verandering van voorzieningskosten door verhoogd voorzieningengebruik onder DVW deelnemers.

Verandering van kosten verbonden aan het hebben van schulden door preventie van financiële problemen onder DVW deelnemers.

Verandering in gebruik van uitkeringsvoorzieningen en inkomstenbelasting door eerdere uitstroom uit de bijstand onder DVW deelnemers.

MACRO ECONOMISCHE IMPACT

Macro economische impact is de impact op het Nederlands Bruto Binnenlands Product (BBP). Deze bijdrage is een gevolg van een toename in arbeidsproductiviteit, welke direct volgt uit een toename in arbeidsparticipatie.

Direct: Additionele opbrengsten voor het BBP als gevolg van hogere arbeidsparticipatie.

Indirect: Hogere arbeidsparticipatie in een bepaalde sector leidt tot extra winst in toeleverende sectoren.

Afgeleid: Extra impact door meer vrij besteedbaar inkomen in de Nederlandse economie.

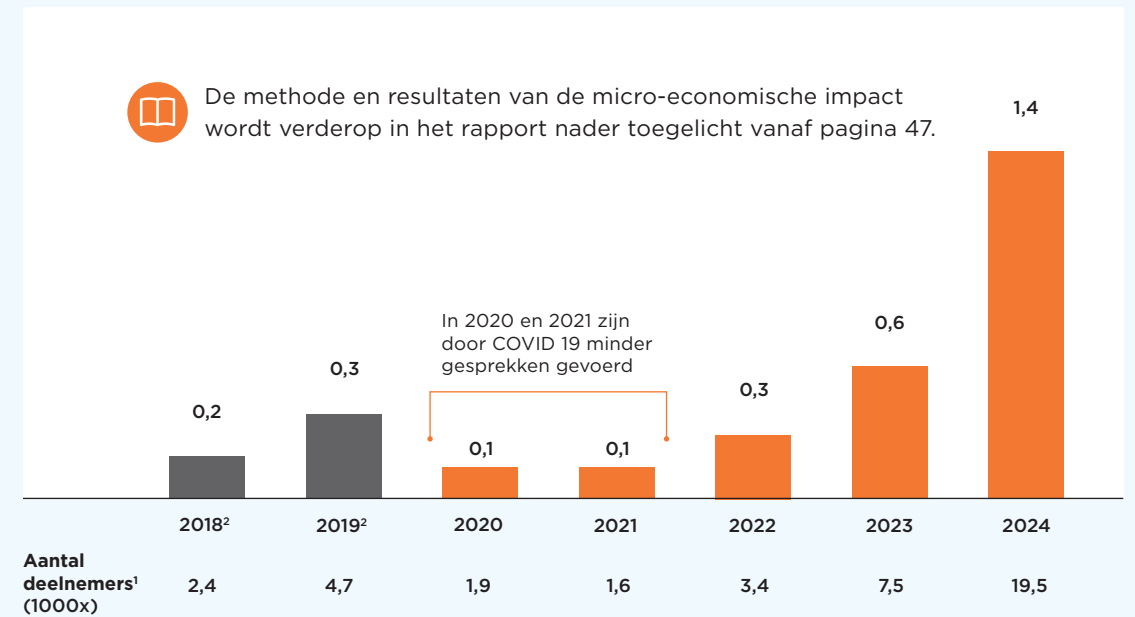

Woningcorporaties - Woningcorporaties zijn een belangrijke stakeholder in het opschalen en het gebruik van De VoorzienenWijzer (DVW), daarom wordt naast het bepalen van de impact van DVW ook onderzocht wat hun overwegingen zijn en naar wat het hen oplevert (zie pagina 54).

SAMENVATTING

DVW leidt tot een betere benutting van het sociale vangnet op kosteneffectieve wijze met een positieve micro-economische impact voor stakeholders in het ecosysteem.

Micro-economische impact op het ecosysteem (€m)

De methode en resultaten van de micro-economische impact wordt verderop in het rapport nader toegelicht vanaf pagina 47.

Let op: de baten uit een bepaald meetjaar vallen in werkelijkheid **gespreid** over de jaren volgend aan dat meetjaar.

Kerninzichten

- Een **beter benutting van het sociale vangnet** door verhoogd voorzieningengebruik kan op **kosteneffectieve wijze** met een netto positieve impact voor de maatschappij.
- De totale micro economische impact loopt op tot **1,4 €m in 2024** wanneer er 19.500 deelnemers worden verwacht.
- De **baten** worden met name gedreven door **vermindere kosten voor bijstandsuitkeringen en verhoogd voorzieningengebruik**.

¹ Aantal deelnemers op basis van gemiddeld scenario, zie toelichting vanaf pagina 35;

² Impact van DVW is consistent gemeten sinds 2020, impact in 2018 en 2019 op basis van aantal deelnemers in deze jaren en impact per deelnemer zoals gemeten in 2020-2021

SAMENVATTING

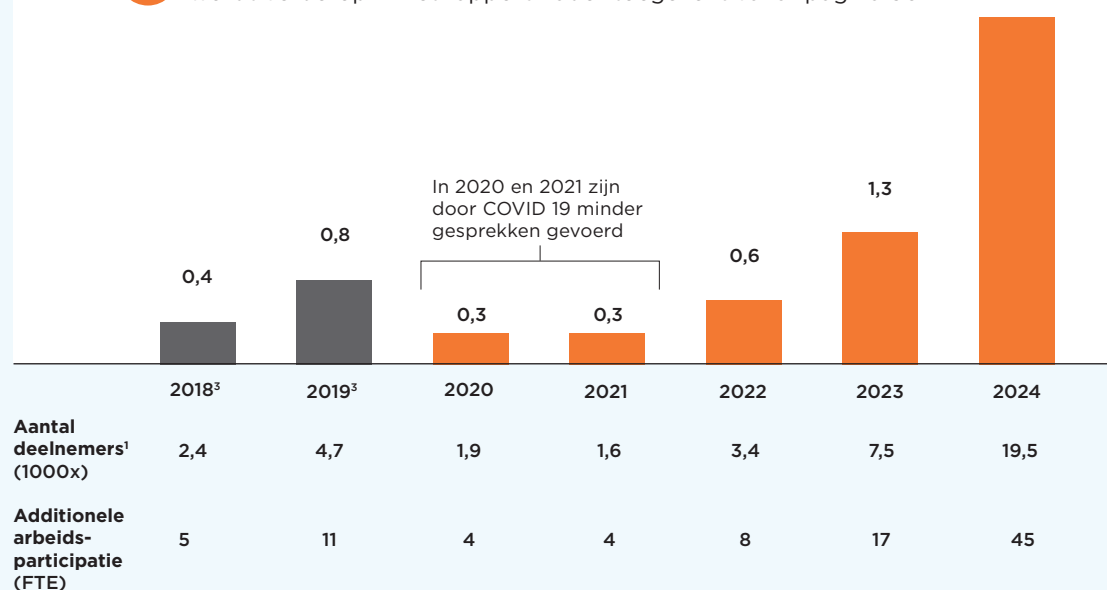
Een neveneffect van DVW is een toename in arbeidsparticipatie van deelnemers; deze macro-economische impact van DVW loopt op tot 3,3 €m bij 19.500 deelnemers in 2024.

Macro-economische impact op de Nederlandse economie (€m)¹

Macro economische impact is de impact op het Bruto Binnenlands Product (BBP) door een toename in arbeidsparticipatie, doordat DVW deelnemers eerder uitstromen uit de bijstand (zie pagina 34 voor details).

De methode en resultaten van de macro-economische impact wordt verderop in het rapport nader toegelicht vanaf pagina 50.

Neveneffect DVW

- DVW richt zich niet expliciet op het verhogen van arbeidsparticipatie van deelnemers en een verhoging in deze participatie is hiermee een neveneffect van het initiatief.
- De resultaten zijn sterk afhankelijk van een aantal factoren waarvoor conservatieve aannames zijn gehanteerd zoals toegelicht op pagina 51.
- Door de impact van DVW op de arbeidsparticipatie van deelnemers in de toekomst beter te meten en te monitoren kan inzicht in dit (neven)effect van DVW worden vergroot.

Impact per deelnemer

Macro-economische impact per deelnemer is ongeveer 167 €

¹ De effecten van deelnemers die het DVW traject starten in een jaar worden ook toegerekend aan dat jaar, terwijl in werkelijkheid sommige van deze effecten pas later zullen materialiseren;

² Aantal deelnemers op basis van gemiddeld scenario, zie toelichting vanaf pagina 35;

³ Impact van DVW is consistent gemeten sinds 2020, impact in 2018 en 2019 op basis van aantal deelnemers in deze jaren en impact per deelnemer zoals gemeten in 2020-2021.

SAMENVATTING

Woningcorporaties zien door deelname aan De VoorzieningenWijzer een verbeterde leefomgeving en verminderde betalingsrisico's.

ROL VAN WONINGCORPORATIES¹

Woningcorporaties zijn een belangrijke stakeholder voor De VoorzieningenWijzer (DVW):

- Woningcorporaties zijn vaak co-financiers van DVW, aannahme is dat 50% van de vaste kosten van DVW wordt gefinancierd door de woningcorporaties.
- Woningcorporaties zijn geregeld de initiators van DVW in een bepaalde gemeente, waarna de gemeente aanhaakt.
- Woningcorporaties verwachten dat verdere opschaling en hoge effectiviteit van DVW mogelijk kan worden verbeterd door nadere afstemming in de sociale keten; bijv. duidelijk gedefinieerde rollen van spelers in de keten en gedeelde databronnen om gericht deelnemers te benaderen en impact nauwkeurig te meten.

KWALITATIEVE EFFECTEN

Kwalitatieve effecten voor woningcorporaties zijn een **verbeterde leefomgeving** en **verminderde betaalrisico's**:

- Sommige woningcorporaties zien een bredere maatschappelijke rol in de leefomgeving voor zichzelf weggelegd; doordat financiële stress bij deelnemers aan DVW kan worden verminderd houden zij meer ruimte over om zich op andere zaken te richten, wat ten goede komt aan de **kwaliteit van de leefomgeving**.
- Door DVW worden huurders die niet in beeld zijn bij schuldhulpverlening gekoppeld aan dit ecosysteem; hiermee wordt het **betaalrisico voor woningcorporaties uiteindelijk verlaagd** en kunnen uiteindelijk mogelijk huisuitzettingen of afsluitingen worden voorkomen.

KWANTITATIEVE EFFECTEN

Een **kwantitatieve analyse** is binnen de reikwijdte van dit onderzoek **niet mogelijk**:

- Data is (nog) niet beschikbaar** vanwege de korte looptijd van DVW.
- Eventuele besparingen** door verminderd betaalrisico en minder uithuisplaatsingen kunnen nu **nog niet goed in kaart worden gebracht** en zijn **niet direct te koppelen aan DVW deelname**:
 - Deelnemers kennen vaak multi-problematiek, waar DVW en betalingsproblematiek slechts een onderdeel in zijn.
 - Besparingen door verminderd betaalrisico en minder uithuisplaatsingen treden vaak pas later op, terwijl DVW nog een vrij korte looptijd heeft.

Een maat die woningcorporaties hanteren om het effect van DVW te meten is de vergelijking tussen wat deelname de woningcorporatie kost en wat het de deelnemer oplevert (een sociale blik op de investering); voor één woningcorporatie is vanaf 82 DVW gesprekken het totaal gegenereerde extra besteedbaar inkomen voor deelnemers hoger dan de financiële investering van de corporatie².

¹ Op basis van gesprekken met woningcorporaties en met De VoorzieningenWijzer;

² Op basis van gegevens van één woningcorporatie

SAMENVATTING

De VoorzieningenWijzer heeft groot potentieel om maatschappelijke impact te maken; verdere afstemming in de sociale keten kan opschaling en effectiviteit mogelijk verbeteren.

1

DVW WERKT

De VoorzieningenWijzer **verhoogt het voorzieningengebruik van deelnemers**, wat resulteert in het bereiken van hun **bestaansminimum** en de mogelijkheid om te **participeren in de samenleving**. Daarnaast leidt DVW tot een **betere benutting van het sociale vangnet, verminderde maatschappelijke kosten** zoals uitkeringen en zorg en een **verhoogde arbeidsparticipatie**.

2

POTENTIEEL

De VoorzieningenWijzer is een **bewezen concept** met ruim **10.500 gesprekken in 2018-2021**, en kan door uit te breiden naar meer gemeenten snel groeien tot **bijna 20.000 gesprekken in 2024**. DVW is als concept gemakkelijk schaalbaar en daardoor is snelle groei mogelijk. Het aantal deelnemers kan verder worden vergroot door het lokaal vinden van deelnemers te optimaliseren, instroom vanuit online modules en door de capaciteit van de gemeenten voor inzet van DVW te vergroten middels samenwerking met vrijwilligersorganisaties.

3

SOCIALE KETEN

DVW is een samenwerking tussen verschillende partijen, zoals de overheid, welzijnsorganisaties en woningcorporaties. Verdere opschaling en de effectiviteit worden mogelijk verbeterd door **verdere afstemming m.b.t. rollen van spelers in de keten** en bijv. **gedeelde databronnen** om gericht deelnemers te benaderen en impact nauwkeurig te meten.

DE VOORZIENINGENWIJZER

DE VOORZIENINGENWIJZER

De VoorzieningenWijzer helpt financieel kwetsbare huishoudens regelingen en toeslagen te benutten en passende basisvoorzieningen te kiezen.

Werkwijze De VoorzieningenWijzer

DE VOORZIENINGENWIJZER HELPT FINANCIEEL KWETSBARE HUISHOUDENS VIA EEN PERSOONLIJK RAPPORT

Persoonlijk gesprek – Een gecertificeerd consulent brengt een bezoek aan huis bij de deelnemer en krijgt daarmee een blik achter de voordeur.

Persoonlijk rapport en hulp – Middels een op maat gemaakte applicatie kan de gecertificeerd consulent ter plekke een adviesrapport opstellen voor de deelnemer. Ter plekke worden regelingen aangevraagd/stopgezet of waar nodig een warme overdracht geregeld naar passende hulp.

Online propositie – via online modules wordt het bereik van DVW verder vergroot. Deelnemers kunnen hiermee zelfstandig een check doen op de verschillende thema's van DVW. Om te voorkomen dat mensen vastlopen en uit beeld raken wordt in de module ondersteuning geboden via chat, telefoon en de mogelijkheid om een persoonlijk gesprek aan te vragen bij de lokale uitvoering van DVW.

TIJDENS DIT GESPREK WORDEN ZES THEMA'S BESPROKEN

Toeslagen – De consulent checkt of de deelnemer gebruik maakt van relevante Rijkstoeslagen, voor bijvoorbeeld zorg, huur of kinderopvang. De ontbrekende toeslagen worden direct aangevraagd of bijgesteld waar nodig

Zorgverzekering – De applicatie geeft advies over de best passende zorgverzekering. Als het gunstiger is over te stappen naar een andere zorgverzekeraar of polis, dan zorgt de consulent dat dit in de laatste weken van het jaar wordt geregeld

Inkomstenbelasting – Voor deelnemers die geen aangifte inkomstenbelasting doen, kan de consulent via een vragenstructuur onderzoeken of aangifte kan leiden tot een mogelijke teruggave.

Gemeentelijke minimaregelingen – Aan de hand van gezinssamenstelling, inkomen en vermogen wordt beoordeeld of deelnemers in aanmerking komen voor een of meerdere gemeentelijke regelingen.

Energie – Op basis van het huidig verbruik, de huidige kosten, de voorkeuren van de deelnemer en het actuele marktaanbod wordt bepaald of er een beter passend aanbod van energieleverancier is.

WoCo regelingen – Er wordt inzichtelijk gemaakt welke regelingen de woningcorporatie biedt op het gebied van betaalbaarheid. Hierbij valt te denken aan een huurprijscheck, aanvraag voor huurverlaging of huurbevrozing, projecten rond verduurzaming of energie-coaching, etc.

De VoorzieningenWijzer heeft impact op deelnemers, maar heeft ook **impact op stakeholders zoals de gemeente** (bijv. beter gebruik van voorzieningen) en **woningcorporaties** (bijv. verminderde betalingsrisico's); in deze analyse wordt deze impact op stakeholders bepaald.

DE VOORZIENINGENWIJZER

Huishoudens met lage inkomens bereiken vaak het bestaansminimum niet; DVW zorgt dat zij krijgen waarvoor zij in aanmerking komen en pakt hiermee onnodige armoede aan.

Doel De VoorzieningenWijzer

VEEL DEELNEMERS AAN DVW ZITTE ONDER HUN BESTAANSMINIMUM

Nederland kent voorzieningen op nationaal en gemeentelijk niveau om ervoor te zorgen dat iedereen kan **participeren in de samenleving** en om een **bestaansminimum** te borgen; deze voorzieningen moeten daarom de juiste mensen bereiken om niet-gebruik te voorkomen.

Echter, een groot deel van de mensen met een laag inkomen (tot 150% van de bijstandsnorm) maakt geen of onvoldoende gebruik van deze voorzieningen ondanks dat zij daar wel voor in aanmerking komen; daarnaast hebben ze geen passende¹ zorgverzekering en energiecontract. Een deel van de DVW deelnemers:

- Maakt geen of onvoldoende gebruik van **gemeentelijke voorzieningen** (83%)
- Weet niet dat ze in aanmerking komen voor **toeslagen** (8%)
- Heeft geen **passende zorgverzekering** (69%)
- Is beter af met een ander **energiecontract** (27%)

Mensen met een laag inkomen zijn vaak **financieel kwetsbaar** en hebben⁴:

- Groot risico op **langdurige armoede**
- Vaak **betalingsachterstanden**
- **Onvoldoende geld** achter de hand
- **Betaalbaarheidsrisico's**⁵

1 Niet passend is bijvoorbeeld te duur of te risicovol;
 2 Genoemde bedragen zijn voor het eerste jaar, hierna nemen de voordelen geleidelijk af doordat deelnemers bijv. niet meer zelf opnieuw hun energiecontract oversluiten;
 3 Gemiddeld realiseerbare voordelen per deelnemer op basis van 2020 en 2021, dit betekent niet dat deze voordelen voor elke deelnemer worden behaald maar zijn de gemiddelde voordelen voor deelnemers aan DVW tot nu toe;
 4 Bron De VoorzieningenWijzer o.b.v. verschillende bronnen;
 5 De kans om niet meer te kunnen betalen, bijv. huur van een woning

DVW PAKT ONNODIGE ARMOEDE AAN EN HEEFT EEN PREVENTIEVE WERKING

Deelname aan DVW zorgt ervoor dat deelnemers weten waar zij voor in aanmerking komen en helpt hen met een **gemiddeld realiseerbaar voordeel van ongeveer 600 euro** per jaar^{1,2,3}.

Een positieve verandering in besteedbaar inkomen is een belangrijke stap om tot een **bestaansminimum** te komen en te **participeren in de samenleving**.

DVW zorgt ervoor dat deelnemers de **basis op orde** krijgen waardoor risico's worden gereduceerd; DVW heeft een **preventieve werking** in het voorkomen van (ernstige) schuldenproblematiek.

DE VOORZIENINGENWIJZER

DVW draagt bij aan een betere uitvoering van beleid, brengt meer huishoudens naar hun bestaansminimum en heeft grote impact op individuele deelnemers.

Impact De VoorzieningenWijzer

IMPACT OP DE SAMENLEVING

Betere uitvoering van beleid

DVW zorgt voor een betere benutting van het sociale vangnet door voorzieningen te brengen bij de doelgroep waarvoor deze bedoeld zijn.

Minimum bestaansniveau

DVW zorgt dat deelnemers tot een minimum bestaansniveau komen en zich niet onder de ondergrens bevinden; daarmee zorgt DVW voor een eerlijkere verdeling van welvaart.

- DVW is doeltreffend in het **beter uitvoeren van (minima)beleid** en het **eerlijker verdelen van welvaart**.
- DVW heeft daarnaast grote impact op individuele deelnemers om tot een **bestaansminimum** te komen en te **participeren in de samenleving**.

IMPACT OP DEELNEMERS

Realiseerbare impact in jaar van deelname^{1,2,3}

	Zorgverzekering	167
	Gemeentelijk minimabeleid	214
	Toeslagen	173
	Energie	45
	Totaal	598

Impact in volgende jaren

Zonder DVW gesprek neemt dit effect gedurende de jaren erna af: een passendere zorgverzekering geeft jarenlang voordeel, maar bij energie is dat effect veel kleiner omdat vaak jaarlijkse oriëntatie nodig is om te blijven besparen op energie.

In het geheel van dit document gaat het nadrukkelijk om **realiseerbare impact**⁴; dit wordt soms verkort weergegeven als 'impact'.

DVW heeft ook impact op **Inkomstenbelasting** en **WoCo regelingen** (zie pagina's 10-11) die niet direct kwantificeerbaar is voor deelnemers

1 De VoorzieningenWijzer;
 2 Genoemde bedragen zijn voor het eerste jaar, hierna nemen de voordelen geleidelijk af doordat deelnemers bijv. niet meer zelf opnieuw hun zorgverzekering oversluiten;
 3 Gemiddeld realiseerbare voordelen per deelnemer op basis van 2020 en 2021, dit betekent niet dat deze voordelen voor elke deelnemer worden behaald maar zijn de gemiddelde realiseerbare voordelen voor deelnemers aan DVW tot nu toe;
 4 Daadwerkelijke impact is afhankelijk van of een deelnemer bijvoorbeeld daadwerkelijk een nieuw energiecontract afsluit.

DE VOORZIENINGENWIJZER

Een deelnemer aan De VoorzelingenWijzer krijgt financiële hulp wat leidt tot overzicht en minder stress en kan leiden tot een hoger besteedbaar inkomen.

Klantreis De VoorzelingenWijzer

1. BENADEREN VAN KLANT

- Aanmelding via gemeente of woningcorporatie
- Bereik via welzijnswerk
- Telefonische uitvraag naar interesse
- Bereik via lokale media, flyers, voedselbank
- Doorverwijzing vanuit de Nederlandse Schuldhulproude

2. ADVISEREN

- Een gecertificeerd consulent brengt een bezoek aan huis bij de deelnemer, dit geeft de gemeente een blik achter de voordeur
- In het adviesgesprek brengt de consulent samen met de deelnemer de financiële situatie in kaart:
- Huidig gebruik van voorzieningen controleren op rechtmatigheid
- Eventueel niet-gebruik van voorzieningen belichten
- Besparingsmogelijkheid en vermindering risico's energie en zorgverzekering onderzoeken

3. VERBETEREN VAN (FINANCIËLE) SITUATIE

- Na het adviesgesprek heeft de deelnemer duidelijkheid over zijn/haar financiële situatie. Dit geeft de deelnemer minder stress
- De deelnemer vraagt zelf de regelingen aan of krijgt hierbij de benodigde ondersteuning vanuit DVW. Dit leidt tot een verhoging van het besteedbaar inkomen
- In het geval van onderliggende problematiek kan de deelnemer ook worden doorverwezen naar andere hulpverlenende organisaties

Ervaringen van deelnemers¹

"Met mijn eigen huur-studio heb ik recht op huurtoeslag, Dat geeft me iedere maand toch wat meer ruimte. Met de adviseur van De VoorzelingenWijzer heb ik alles nagelopen en weet ik nu zeker: ik heb mijn financiën op orde."

Samantha
Student

"Naast onze AOW hebben we een heel klein pensioentje. Dat is geen vetpot. Dus toen de VoorzelingenWijzer belde of ze namens de gemeente en woningcorporatie langs mochten komen zeiden we gelijk ja. Dat gesprek leverde direct een paar honderd euro per jaar op door een beter zorgverzekeringspakket."

Mevrouw en meneer
Van Eerde
Gepensioneerd

METHODE

METHODE

Via drie stappen is de economische impact van De VoorzieningenWijzer bepaald en gevalideerd.

Methode bepaling economische impact

BEPALLEN EFFECTEN	OPHALEN DATA	MODELLEREN
<ul style="list-style-type: none"> Om de economische impact van De VoorzieningenWijzer (DVW) te analyseren worden de effecten van deelname bepaald, zoals verhoogd voorzieningengebruik, verhoogde arbeidsparticipatie en verminderde uitgaven aan energie of zorgverzekeringen. De impact van DVW wordt bepaald voor de deelnemers en voor de verschillende stakeholders <ul style="list-style-type: none"> Overheid (waaronder schuldhelpverlening) Woningcorporaties Zorgverzekeraars Schuldeisers 	<ul style="list-style-type: none"> Om tot een kwantitatieve meting van de impact van DVW te komen wordt data verzameld via verschillende methoden. <ul style="list-style-type: none"> Informatie over het effect van DVW op indicatoren als voorzieningengebruik, financiële problemen en arbeidsparticipatie wordt opgehaald via literatuuronderzoek en data vanuit DVW. Informatie over het effect van DVW op het Bruto Binnenlands Product (BBP) wordt opgehaald via de input outputtabellen van het CBS. 	<ul style="list-style-type: none"> De economische impact van de activiteiten van DVW is berekend middels een micro en macro economische analyse. <ul style="list-style-type: none"> De micro economische analyse bestaat uit een business case met daarin de impact van DVW activiteiten op indicatoren als voorzieningengebruik, arbeidsparticipatie en preventie. De macro economische analyse beschrijft de impact van DVW op het BBP. De kosten en baten van een traject van DVW zijn toegeschreven in het jaar van instroom, waarbij de baten en kosten in werkelijkheid gespreid over meerdere jaren kunnen vallen. Aannames en resultaten worden geverifieerd met de opdrachtgever en stakeholders.

METHODE

Het invoeren van De VoorzieningenWijzer leidt tot een verandering in kosten en opbrengsten bij stakeholders en geeft een 'blik achter de voordeur' bij deelnemers.

Impact van De VoorzieningenWijzer (DVW)

METHODE

De impact van De VoorzienenWijzer op het ecosysteem en de economie is bepaald op micro- en macro-economisch niveau; ook is het effect op woningcorporaties vastgesteld.

Economische impact op de samenleving

MICRO ECONOMISCHE IMPACT

Micro-economische impact is de financiële impact op stakeholders van De VoorzienenWijzer (DVW). Stakeholders zijn bijvoorbeeld de overheid, zorgverzekeraars, schuldeisers en woningcorporaties.

Verandering van voorzieningskosten door verhoogd voorzieningengebruik onder DVW deelnemers.

Verandering van kosten verbonden aan het hebben van schulden door preventie van financiële problemen onder DVW deelnemers.

Verandering in gebruik van uitkeringsvoorzieningen en inkomstenbelasting door eerdere uitstroom uit de bijstand onder DVW deelnemers.

MACRO ECONOMISCHE IMPACT

Macro economische impact is de impact op het Nederlands Bruto Binnenlands Product (BBP). Deze bijdrage is een gevolg van een toename in arbeidsproductiviteit, welke direct volgt uit een toename in arbeidsparticipatie.

Direct: Additionele opbrengsten voor het BBP als gevolg van hogere arbeidsparticipatie.

Indirect: Hogere arbeidsparticipatie in een bepaalde sector leidt tot extra winst in toeleverende sectoren.

Afgeleid: Extra impact door meer vrij besteedbaar inkomen in de Nederlandse economie.

Woningcorporaties - Woningcorporaties zijn een belangrijke stakeholder in het opschalen en het gebruik van De VoorzienenWijzer (DVW), daarom wordt naast het bepalen van de impact van DVW ook onderzocht wat hun overwegingen zijn en naar wat het hen oplevert (zie pagina 54).

BELANGRIJKSTE AANNAMES

BELANGRIJKSTE AANNAMES

De VoorzieningenWijzer veroorzaakt onder deelnemers een verhoging in het gebruik van voorzieningen en verminderde kosten voor de zorgverzekering en energie.

Verandering gebruik voorzieningen

HYPOTHESE A	HYPOTHESE B	AANNAME
De gemiddelde deelnemer van DVW maakt geen volledig gebruik van voorzieningen waar hij/zij voor in aanmerking komt, en heeft (te) hoge kosten voor zorg en energie. Na DVW deelname zal de deelnemer wel gebruik gaan maken van de regelingen. Hierdoor stijgt het voorzieningen-gebruik ¹ .	Zonder DVW deelname maakt de persoon geen aanspraak op voorzieningen waar diegene voor in aanmerking komt en worden er geen kosten bespaard op zorg en energie, of op een later tijdstip. Hierdoor is er gedurende ten minste één jaar een verschil in voorzieningengebruik met deelnemers aan DVW.	DVW leidt tot minimaal één jaar verhoging in het gebruik van voorzieningen en vermindering in kosten voor de zorgverzekering en energie.

Naar verwachting heeft DVW gedurende zeker **vijf jaar een (afnemend) effect op het voorzieningengebruik van deelnemers**.² In dit onderzoek wordt één jaar meegenomen om de tijdshorizon voor alle effecten, zoals preventieve werking van DVW, gelijk te houden.

Verloop voorzieningenverbruik

- 1 Niet alle voorzieningen die na DVW adviesgesprek worden aangevraagd zijn volledig toe te schrijven aan deelname door DVW, deze attributiefactor wordt in dit onderzoek gemodelleerd als een tijds effect;
- 2 Dit effect neemt naar verwachting gedurende 5 jaar af, bijv. doordat slechts 10% van de deelnemers in jaar 2 tot 5 nog overstapt van energieleverancier en hiermee kosten bespaard op energie (zie pagina's 62-63 voor een gedetailleerde toelichting per indicator)

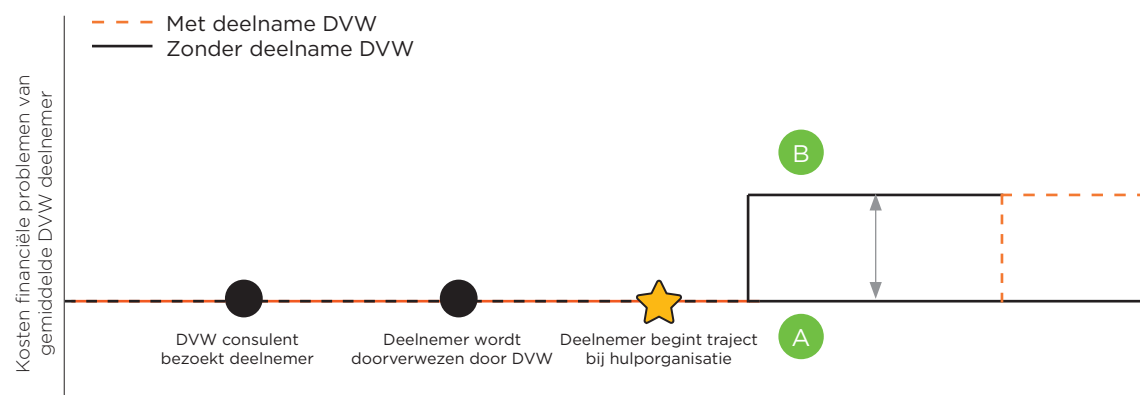
BELANGRIJKSTE AANNAMES

De VoorzieningenWijzer zorgt voor preventie van (ernstige) financiële problemen en bijbehorende kosten.

Vorkomen (ernstige) financiële problemen

HYPOTHESE A	HYPOTHESE B	AANNAME
Deelname aan DVW verbetert gemiddeld gezien de financiële situatie van de deelnemer en kan leiden tot doorverwijzing naar (schuld)-hulporganisatie. Beiden kunnen een eventuele toekomstige deelname aan zwaardere vormen van schuldhulpverlening voorkomen , de aanname is dat dit effect één jaar duurt.	Zonder DVW deelname wordt ernstigere schuldenproblematiek ontwikkeld dan met deelname aan DVW, met daaraan verbonden hogere kosten .	DVW leidt tot het voorkomen van (ernstige) financiële problemen bij 29% van de deelnemers ¹ . De gemiddelde preventieve impact bedraagt 2.7 €k per deelnemer en is gebaseerd op de preventieve impact van NSR ² deelnemers die worden doorverwezen naar een traject zoals DVW ('afslag 3' van NSR). Effecten zoals verminderd zorggebruik worden voor één jaar meegenomen; dit is een conservatieve aanname omdat effecten mogelijk langer duren dan één jaar.

Verloop kosten door (ernstige) financiële problemen

- 1 Zie pagina's 64-65; 4,15% van huishoudens met geregistreerde problematische schulden heeft een inkomen tot 150% bijstand, daarnaast heeft 14,45% van personen in Nederland een inkomen tot 150% van de bijstand; daarmee heeft 29% (4,15% / 14,45%) van de personen geregistreerde problematische schulden en een inkomen tot 150% van de bijstand;
- 2 Nederlandse Schuldhulprouwe

BELANGRIJKSTE AANNAMES

De VoorzieningenWijzer leidt tot een verhoging in arbeidsparticipatie omdat een gedeelte van de deelnemers met een bijstandsuitkering 3 maanden eerder uitstroomt.

Verandering arbeidsparticipatie

HYPOTHESE A

De gemiddelde deelnemer van DVW krijgt door deelname duidelijkheid over de financiële situatie. Dit geeft rust en motivatie om **(meer) te gaan werken**.

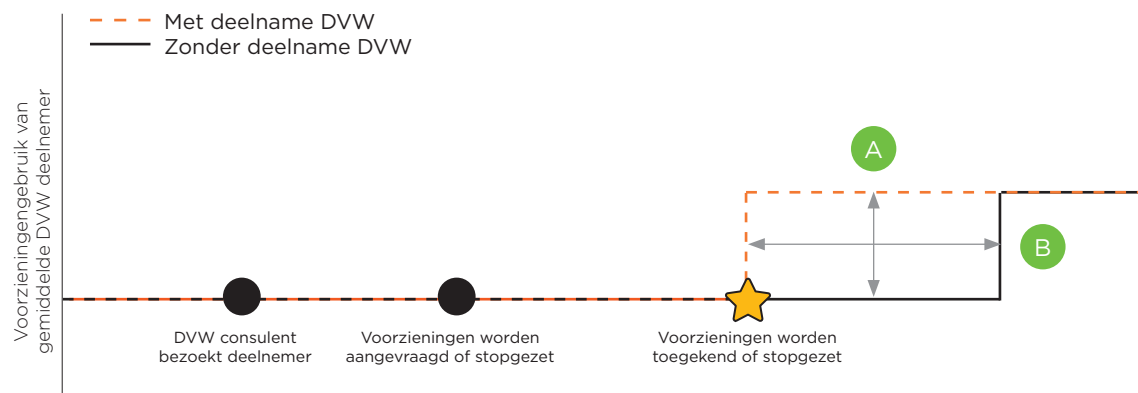
HYPOTHESE B

Zonder DVW deelname treedt er ook uiteindelijk ook verbetering op in arbeidsparticipatie maar deze verbetering **vindt later plaats** ten opzichte van een DVW deelnemer.

AANNAME

6,5% van de DVW deelnemers met een bijstandsuitkering stroomt 3 maanden eerder uit door deelname aan DVW.¹ Dit is gebaseerd op een eerdere studie onder DVW deelnemers die concludeert dat 3-10% van de DVW deelnemers in de bijstand gemiddeld 3 maanden eerder uitstroomt².

Verloop arbeidsparticipatie

1 De toename in arbeidsparticipatie van een DVW deelnemer is wellicht niet volledig toe te schrijven aan de DVW deelname, aanname is dat dit wel het geval is;

2 Studie onder ruim 400 deelnemers aan DVW die bijstand ontvangen: BeThink, Maatschappelijke Kosten Baten Analyse van de VoorzieningenWijzer, 2021

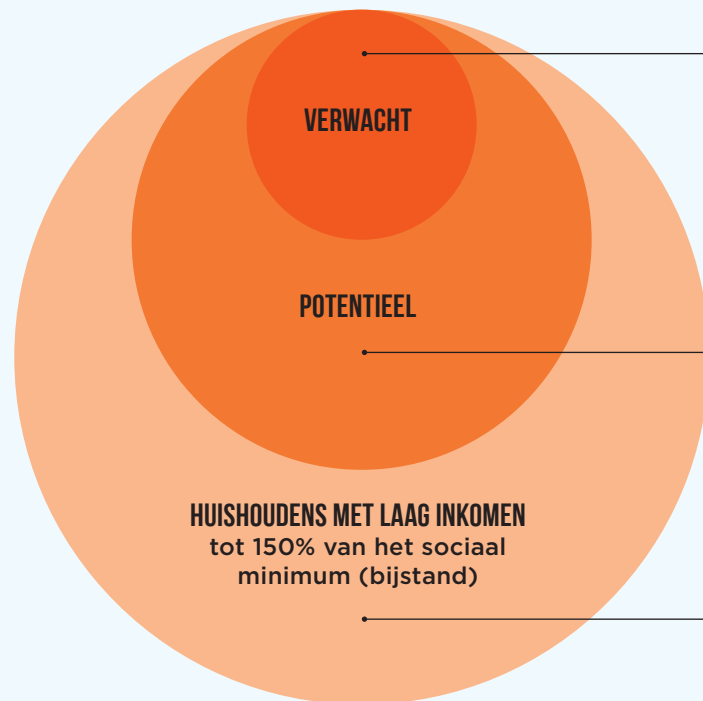
VERWACHT AANTAL DEELNEMERS

VERWACHT AANTAL DEELNEMERS

Het bereik van De VoorzieningenWijzer wordt bepaald door de capaciteit van gemeenten om de doelgroep te bereiken en de gesprekken te voeren.

Potentieel en verwacht aantal deelnemers

VERWACHT

- Uit gesprekken met medewerkers van De VoorzieningenWijzer volgt dat gemeenten de gewenste DVW deelname baseren op de beschikbare capaciteit.
- Het bereik van gemeentelijke organisaties is kleiner dan het potentiële bereik in verband met beperkingen in capaciteit binnen de organisatie

POTENTIEEL

- Tijdens pilotfase van DVW werden klanten benaderd via koude acquisitie (telefoongesprekken).
- 30% van de personen die werden benaderd stonden welwillend tegenover deelname aan DVW².
- Mogelijk zou het potentieel nog groter zijn wanneer andere methoden dan koude acquisitie via telefoongesprekken zouden worden toegepast, in afstemming met verschillende partijen in de sociale keten.

HUISHOUDENS MET LAAG INKOMEN

- 1.540.800 huishoudens in Nederland hebben een inkomen tot 150% van het sociaal minimum (bijstand)¹.

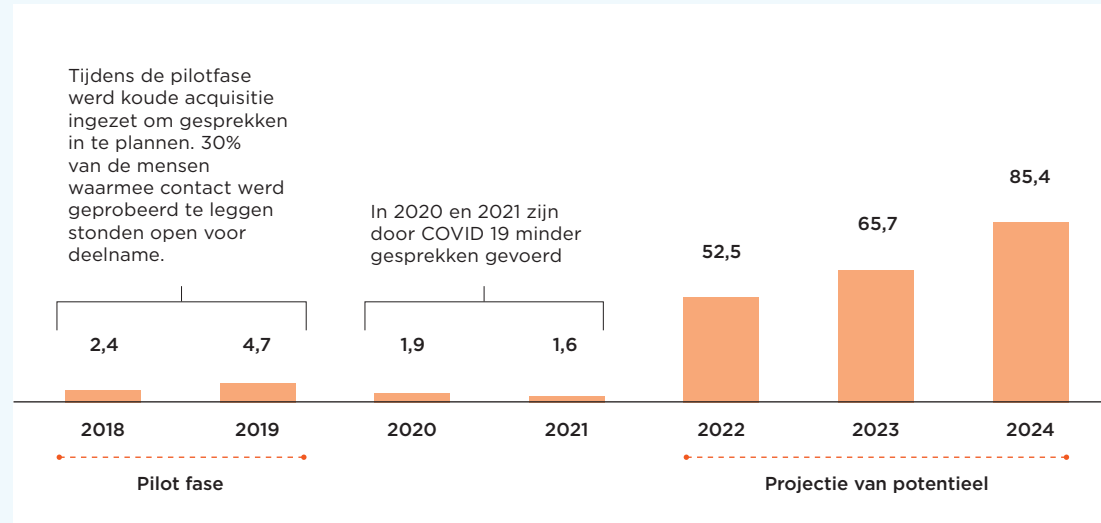
¹ CBS, 2021; ² Een deel van de benaderde klanten is niet bereikt doordat de telefoon niet werd opgenomen

VERWACHT AANTAL DEELNEMERS

Het totaal aantal huishoudens in aangesloten gemeenten dat gebaat zou zijn bij deelname aan DVW is ruim 85.000 in 2024.

Potentieel aantal deelnemers 2020-2024 (aantal deelnemers x1000)

Dit is het te bereiken aantal deelnemers wanneer gemeenten voldoende capaciteit zouden hebben.

Toelichting berekening potentieel

2021

Potentieel aantal deelnemers gebaseerd op het aantal gevoerde gesprekken door DVW consulenten¹

2022 - 2024

In 2022-2024 sluiten nieuwe gemeenten aan waardoor het totaal aantal aangesloten gemeenten groeit van 40 in 2022 naar respectievelijk 50 en 65 in 2023 en 2024.² Aangenomen potentieel bereik onder inwoners met een inkomen tot 150% van de bijstand is 30% zoals toegelicht op pagina's 36-37.

Karakteristieken van een gemiddelde gemeente³

 49.282 inwoners.

 4.377 huishoudens met een inkomen tot 150% van de bijstand.

 30% aangenomen bereik in een gemeente onder huishoudens met een inkomen tot 150% van de bijstand.

1 DVW database. Resultaten 2020 en 2021 geven een vertekend beeld. Door COVID-19 konden minder gesprekken worden gevoerd;
2 Op basis van groeiambities van De VoorzieningenWijzer;
3 Karakteristieken van gemiddelde gemeente zijn gebaseerd op gemiddelden van Nederlandse gemeenten (CBS data)

VERWACHT AANTAL DEELNEMERS

De capaciteit om dit potentieel in 2024 volledig te benutten kan een uitdaging zijn voor gemeenten; inzet van vrijwilligers of een online uitbreiding kan hierbij uitkomst bieden.

Bereik gemeenten

In 2024 zijn er naar verwachting **85.400 deelnemers** te bereiken bij **65 aangesloten gemeenten** (zie pagina 38).

In 2024 zijn er daarmee zijn gemiddeld 1.314 huishoudens potentieel te bereiken per gemeente per jaar¹

Op dit moment hebben gemeenten niet de capaciteit om dit aantal gesprekken te houden

Gemeenten kunnen hun bereik vergroten door

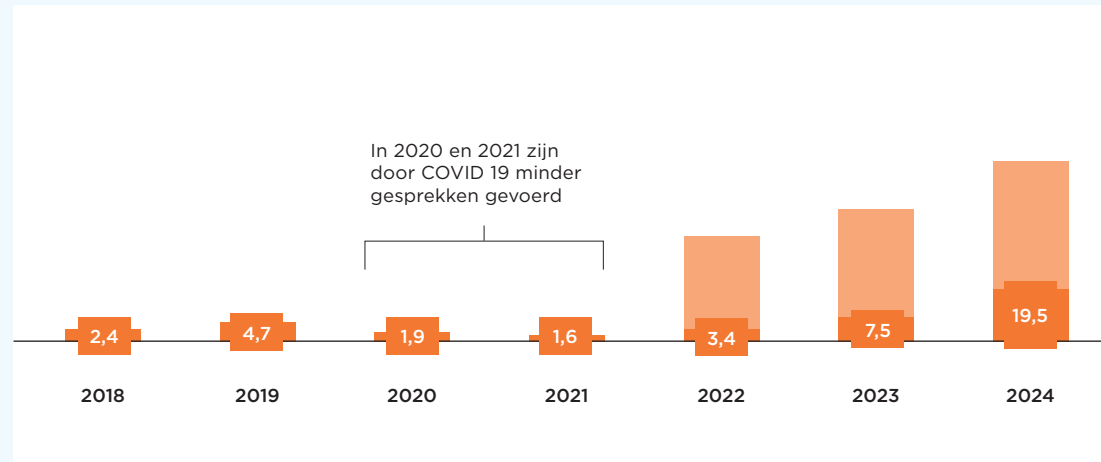
- Meer DVW consulenten op te leiden
- Voor (een deel van) de gesprekken vrijwilligers in te zetten
- (Een deel van) de gesprekken te houden via een laagdrempelige online uitbreiding

1 Aanname dat elke deelnemer één huishouden vertegenwoordigt en één gesprek voert met DVW; 2) CBS – een vrijwilliger besteedt gemiddeld 4,4 uur aan vrijwilligerswerk per week, wat neerkomt op 229 uur per jaar

VERWACHT AANTAL DEELNEMERS

Op basis van de verwachte capaciteit van gemeenten om gesprekken aan te bieden groeit het verwachte aantal daadwerkelijke deelnemers naar 19.500 in 2024.

Verwacht aantal deelnemers 2020-2024 (aantal deelnemers x1000)

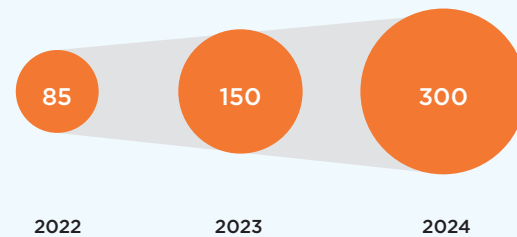

Toelichting berekening aantal deelnemers DVW

- Voor 2018 t/m 2021 is het aantal deelnemers gebaseerd op daadwerkelijk gevoerde gesprekken door DVW consulenten¹.
- De VoorzieningenWijzer ziet dat in gemeenten waar DVW goed is ingebed in de bestaande lokale samenwerking de gemeente in 2021 gemiddeld 65 gesprekken per jaar kon aanbieden; naar verwachting groeit dit in 2022-2024 naar respectievelijk 85, 150 en 300 gesprekken per gemeente per jaar².
- De capaciteit in aantal gesprekken per gemeente kan naar verwachting verder vergroot worden wanneer DVW bijvoorbeeld wordt gekoppeld aan bestaande processen of diensten in een gemeente, samenwerkt met lokale vrijwilligersorganisaties of via laagdrempelige online diensten.

Verwachte groei aantal deelnemers

Groei in aantal gesprekken per jaar voor aangesloten gemeenten onder inwoners met een inkomen tot 150% van bijstand.

¹ DVW database. Resultaten 2020 en 2021 geven een vertekend beeld: door COVID-19 konden minder gesprekken worden gevoerd;
² Verwachting De VoorzieningenWijzer

PERSOONLIJKE IMPACT IMPACT OP DEELNEMERS

PERSOONLIJKE IMPACT | IMPACT OP DEELNEMERS

DVW levert deelnemers in het eerste jaar gemiddeld 600 € op; dit draagt bij aan bereiken van bestaansminimum, participatie in de samenleving en heeft een preventieve werking.

Impact op deelnemers aan DVW

- Deelname aan DVW zorgt ervoor dat deelnemers krijgen waar zij voor in aanmerking komen en levert hen gemiddeld ongeveer **600 euro per jaar** op^{1,2}, wat een belangrijke stap kan zijn om tot hun **bestaansminimum** te komen en te **participeren in de samenleving**.
- Daarnaast heeft DVW een **preventieve werking** in het voorkomen van (ernstige) schuldenproblematiek en wordt arbeidsparticipatie verhoogd.

Gemiddeld realiseerbare voordelen van deelname aan DVW (eerste jaar)^{1,2,3}

	Zorgverzekering	167
	Gemeentelijk minimabeleid	214
	Toeslagen	173
	Energie	45
	Totaal	598

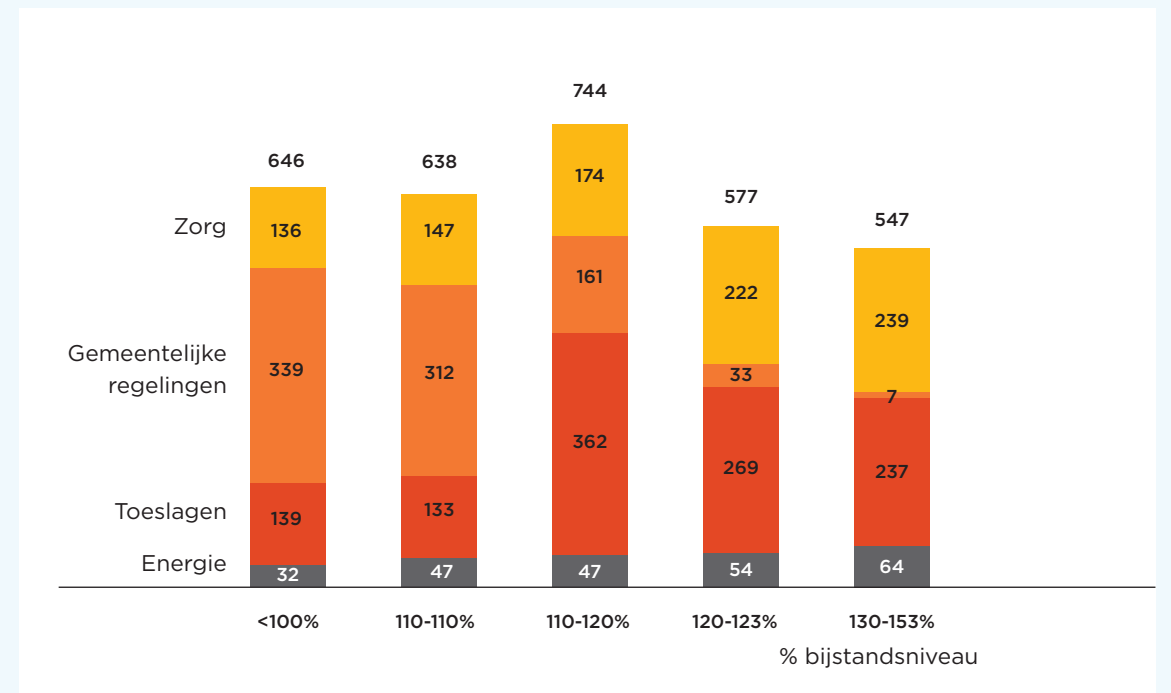
DVW heeft ook impact op **Inkomstenbelasting** en **WoCo regelingen** (zie pagina's 10-11) die niet direct kwantificeerbaar is voor deelnemers

 De totale impact van DVW op deelnemers bij **19.500 deelnemers in 2024 is 12 €m**; hiermee levert DVW een belangrijke bijdrage in het **beter benutten van het sociale vangnet**.

Eén gesprek met DVW levert een meerjarig effect op, het weergegeven effect geldt enkel voor het eerste jaar.

Realiseerbare voordelen van deelname aan DVW per inkomenscategorie

Gemiddeld per deelnemer in 2020 en 2021.

1 De VoorzieningenWijzer;
 2 Genoemde bedragen zijn voor het eerste jaar, hierna nemen de voordelen geleidelijk af doordat deelnemers bijv. niet meer zelf opnieuw hun zorgverzekering oversluiten;
 3 Gemiddeld realiseerbare voordelen per deelnemer op basis van 2020 en 2021, dit betekent niet dat deze voordelen voor elke deelnemer worden behaald maar zijn de gemiddelde voordelen voor deelnemers aan DVW tot nu toe

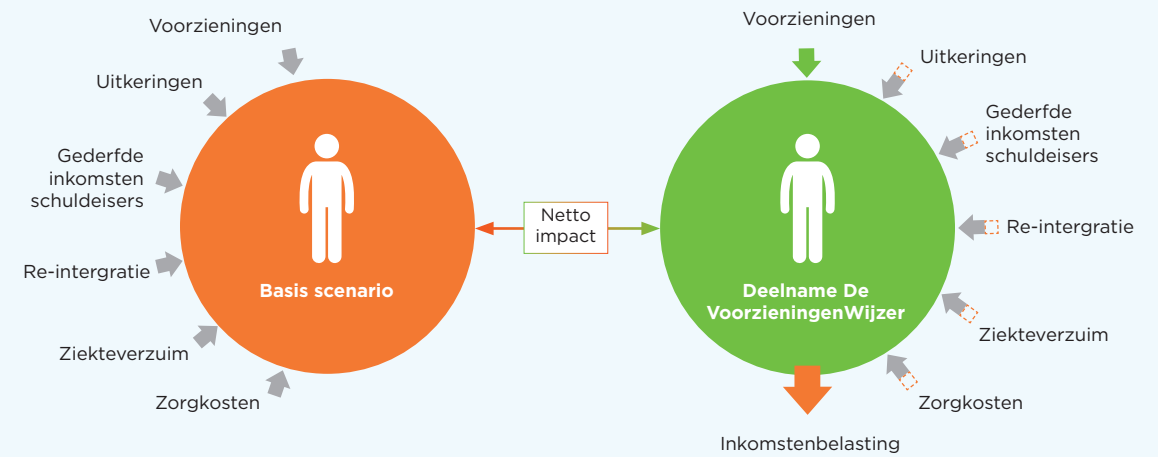
MICRO ECONOMISCHE IMPACT IMPACT OP STAKEHOLDERS

MICRO ECONOMISCHE IMPACT | IMPACT OP STAKEHOLDERS

Micro economische impact van De VoorzelingenWijzer bestaat voor stakeholders uit verminderde kosten, verhoogd voorzieningengebruik en vergrote opbrengsten.

Micro economische impact voor stakeholders

De VoorzelingenWijzer leidt voor stakeholders tot:

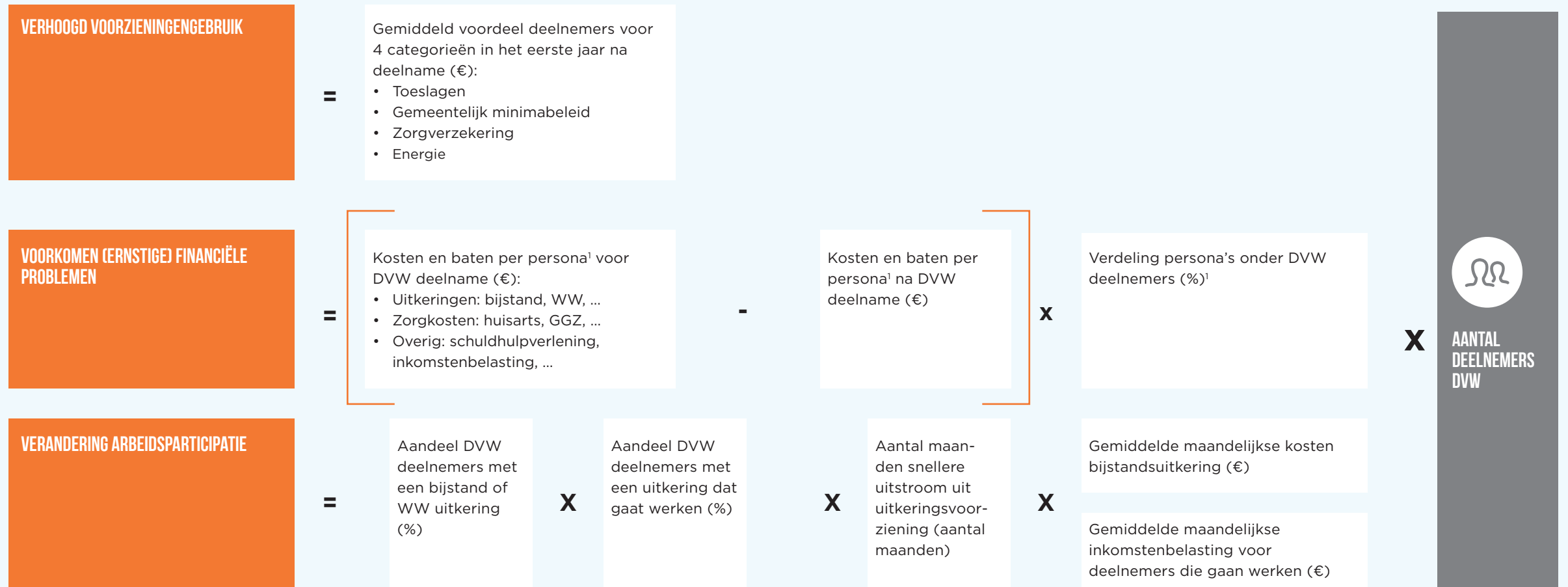
- Verminderde kosten
- Verhoogd voorzieningengebruik
- Vergrote opbrengsten

MICRO ECONOMISCHE IMPACT | IMPACT OP STAKEHOLDERS

Micro economische impact per indicator wordt berekend door per indicator het aantal deelnemers met de opbrengsten per deelnemer te vermenigvuldigen.

Berekening micro economische impact

 De waarden voor alle indicatoren zijn te vinden in de appendix op pagina's 62-67

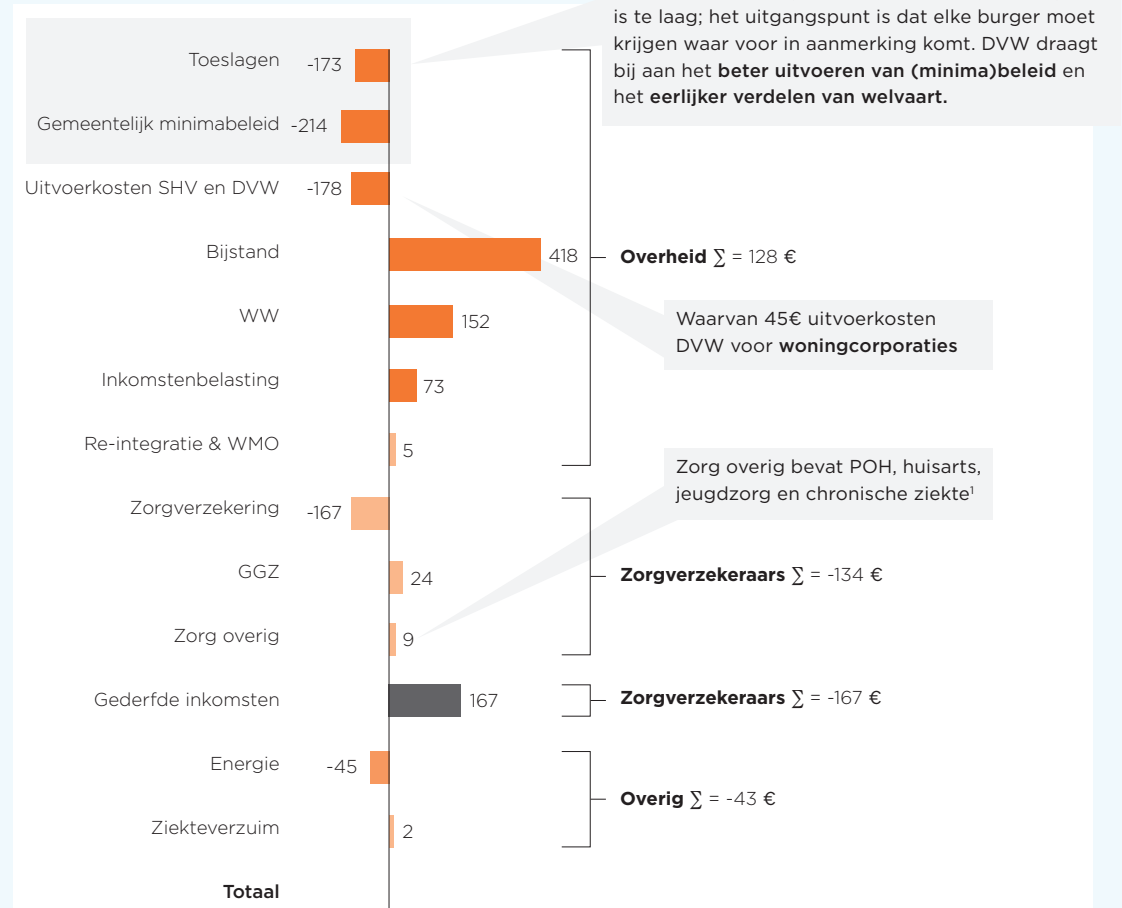

¹ Nederlandse Schuldhulprouwe Impactmeting, SchuldenlabNL, 2021: in een eerdere studie naar economische impact voor NSR deelnemers zijn 4 persona's opgesteld met een onderscheidende set kenmerken, voor deelnemers aan DVW is de mix in persona's voor de derde afslag van NSR (waar DVW onder valt) gebruikt. Besparingen per deelnemer door voorkomen van (ernstige) financiële problemen zijn uit dit onderzoek overgenomen

MICRO ECONOMISCHE IMPACT | IMPACT OP STAKEHOLDERS

DVW draagt bij aan verminderde onderbenutting van overheidsbeleid en vermindert kosten voor uitkeringen en zorg.

Gemiddelde micro economische impact per deelnemer

- Naast verminderde onderbenutting van overheidsbeleid draagt DVW bij aan **verminderde kosten voor bijstands- en WW-uitkeringen** en **verhoogde inkomstenbelasting** door de preventieve werking van DVW en verhoogde arbeidsparticipatie (zie pagina 29).
- Impact voor zorgverzekeraars is negatief doordat een **passende zorgverzekering** voor deelnemers vaak goedkoper blijkt te zijn.
- DVW heeft mogelijk **positieve effecten op zorggebruik** van deelnemers zoals het voorkomen van zorgmijding, maar dit is niet kwantificeerbaar binnen de reikwijdte van dit onderzoek.

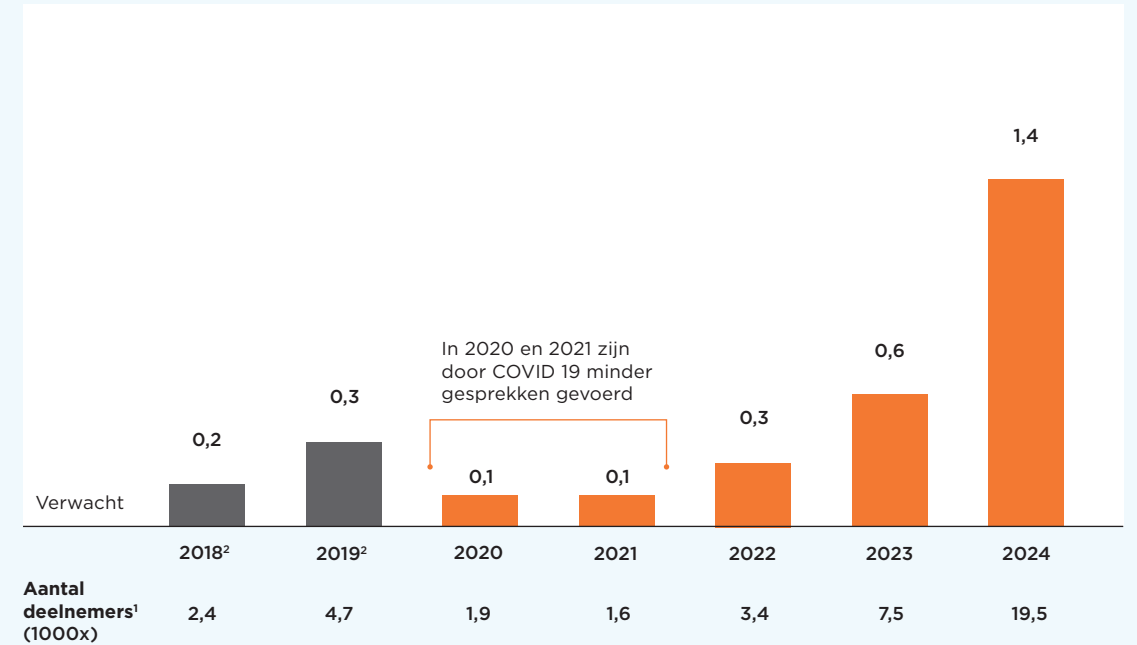
¹ Toekomstige zorgkosten, zoals voor chronische ziekte, worden voorkomen door verbeterde levenskwaliteit (bijv. minder stress om financiën);

² Wet Maatschappelijke Ondersteuning

MICRO ECONOMISCHE IMPACT | IMPACT OP STAKEHOLDERS

DVW leidt tot een betere benutting van het sociale vangnet op kosteneffectieve wijze met een positieve micro economische impact voor stakeholders in het ecosysteem.

Micro-economische impact (€m)

Let op: de baten uit een bepaald meetjaar vallen in werkelijkheid **gespreid** over de jaren volgend aan dat meetjaar.

Kerninzichten

- Een **betere benutting van het sociale vangnet** door verhoogd voorzieningengebruik kan op **kosteneffectieve wijze** met een netto positieve impact voor de maatschappij.
- De totale micro economische impact loopt op tot **1,4 €m in 2024** wanneer er 19.500 deelnemers worden verwacht .
- De **baten** worden met name gedreven door **verminderde kosten voor bijstandsuitkeringen en verhoogd voorzieningengebruik**.

¹ Aantal deelnemers op basis van gemiddeld scenario, zie toelichting vanaf pagina 35;

² Impact van DVW is consistent gemeten sinds 2020, impact in 2018 en 2019 op basis van aantal deelnemers in deze jaren en impact per deelnemer zoals gemeten in 2020-2021

MACRO ECONOMISCHE IMPACT

IMPACT OP PRODUCTIVITEIT

IN NL

MACRO ECONOMISCHE IMPACT | IMPACT OP PRODUCTIVITEIT IN NL

Macro economische impact door toename in arbeidsparticipatie baseren we op het minimumloon en een toegenomen arbeidsparticipatie van 3 maanden.

Macro economische impact door toename in arbeidsparticipatie

Het **directe, indirecte en afgeleide effect** door een toename in arbeidsparticipatie van deelnemers aan DVW wordt bepaald vanuit het **gemiddelde salaris** van een deelnemer, de **toename in arbeidsparticipatie** in aantal maanden en de **multipliers** voor de respectievelijke sector.

GEMIDDELD SALARIS

- Aanneمة dat DVW deelnemers het minimumloon van 1.725 € per maand verdienen¹ excl. 8% vakantietoeslag, dit geeft een **bruto jaarsalaris van 22.356 €**.
- Door het minimumloon te nemen is de resulterende macro impact een **conservatieve inschatting** van de daadwerkelijke impact.

GEMIDDELTE TOENAME IN ARBEIDSPARTICIPATIE

- 14% van de deelnemers aan DVW heeft een bijstandsuitkering; hiervan **stroomt 6,5% vervoegd uit** door deelname aan DVW²
- Wanneer een deelnemer vervoegd uitstroomt, dan resulteert dat gemiddeld in **3 maanden extra arbeidsparticipatie**.
- Totale gemiddelde arbeidstoename is hiermee **0,03 maanden per deelnemer** (14% x 6,5% x 3)³.
- 2% van de deelnemers aan DVW heeft een **WW-uitkering**; aanname is dat deelname aan DVW hiervoor niet resulteert in vervoegde uitstroom.

MULTIPLIERS VOOR SECTOREN WAARIN DEELNEMERS WERKZAAM ZIJN

- Aanneمة dat **verdeling van FTE's** van DVW deelnemers gelijk is aan verdeling van FTE's over gehele sectoren in Nederland⁴.
- Berekening van **toegevoegde waarde en multipliers** voor een bepaald salaris in een sector op basis van CBS data m.b.t. sociale premies en het bruto exploitatieoverschot zoals toegelicht in de appendix (pagina's 58-61).

Gemiddeld salaris
22.356 € per jaar

Gemiddelde toename in arbeidsparticipatie
0,002 jaar (0,03 maanden)

X

Gemiddelde multiplier van salaris naar totale economische impact
3,2

X

Macro economische impact per deelnemer
167 €

=

1 Rijksoverheid, Bedragen minimumloon 2022;

2 BeThink, Maatschappelijke Kosten Baten Analyse van de VoorzieningenWijzer, 2021; aanname is gemiddelde van verwachte 3-10%, gemeten effect was hoger dan 3-10% maar verwachte effect was conservatief ingeschat op 3-10%;

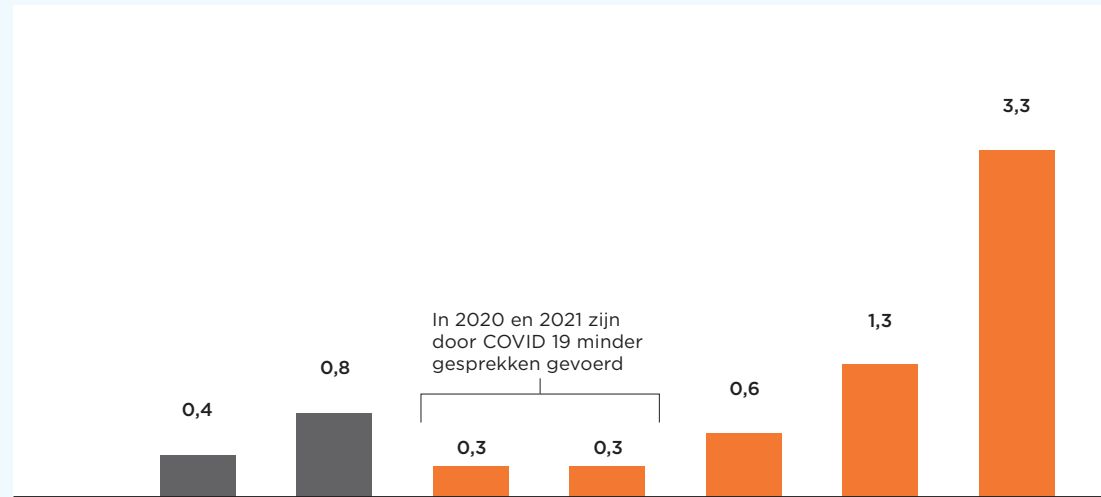
3 De indicatoren en bijbehorende bronnen worden verder toegelicht in de appendix;

4 Op basis van CBS data (FTE, omzet) per sector

MACRO ECONOMISCHE IMPACT | IMPACT OP PRODUCTIVITEIT IN NL

Een neveneffect van DVW is een toename in arbeidsparticipatie van deelnemers; deze macro-economische impact van DVW loopt op tot 3,3 €m bij 19.500 deelnemers in 2024.

Macro-economische impact op de Nederlandse economie (€m)¹

	2018 ³	2019 ³	2020	2021	2022	2023	2024
Aantal deelnemers ¹ (1000x)	2,4	4,7	1,9	1,6	3,4	7,5	19,5
Additionele arbeidsparticipatie (FTE)	5	11	4	4	8	17	45

Neveneffect DVW

- DVW richt zich niet expliciet op het verhogen van arbeidsparticipatie van deelnemers en een verhoging in deze participatie is hiermee een neveneffect van het initiatief.
- De resultaten zijn sterk afhankelijk van een aantal factoren waarvoor conservatieve aannames zijn gehanteerd zoals toegelicht op pagina 51.
- Door de impact van DVW op de arbeidsparticipatie van deelnemers in de toekomst beter te meten en te monitoren kan inzicht in dit (neven)effect van DVW worden vergroot.

Impact per deelnemer

Macro-economische impact per deelnemer is ongeveer 167 €

¹ De effecten van deelnemers die het DVW traject starten in een jaar worden ook toegerekend aan dat jaar, terwijl in werkelijkheid sommige van deze effecten pas later zullen materialiseren;
² Aantal deelnemers op basis van gemiddeld scenario, zie toelichting vanaf pagina 35;
³ Impact van DVW is consistent gemeten sinds 2020, impact in 2018 en 2019 op basis van aantal deelnemers in deze jaren en impact per deelnemer zoals gemeten in 2020-2021.

IMPACT OP WONINGCORPORATIES

IMPACT OP WONINGCORPORATIES

Woningcorporaties zien door deelname aan De VoorzieningenWijzer een verbeterde leefomgeving en verminderde betalingsrisico's.

ROL VAN WONINGCORPORATIES¹

Woningcorporaties zijn een belangrijke stakeholder voor De VoorzieningenWijzer (DVW):

- Woningcorporaties zijn vaak co-financiers van DVW, aanneming is dat 50% van de vaste kosten van DVW wordt gefinancierd door de woningcorporaties.
- Woningcorporaties zijn geregeld de initiators van DVW in een bepaalde gemeente, waarna de gemeente aanhaakt.
- Woningcorporaties verwachten dat verdere opschaling en hoge effectiviteit van DVW mogelijk kan worden verbeterd door nadere afstemming in de sociale keten; bijv. duidelijk gedefinieerde rollen van spelers in de keten en gedeelde databronnen om gericht deelnemers te benaderen en impact nauwkeurig te meten.

KWALITATIEVE EFFECTEN

Kwalitatieve effecten voor woningcorporaties zijn een **verbeterde leefomgeving** en **verminderde betaalrisico's**:

- Sommige woningcorporaties zien een bredere maatschappelijke rol in de leefomgeving voor zichzelf weggelegd; doordat financiële stress bij deelnemers aan DVW kan worden verminderd houden zij meer ruimte over om zich op andere zaken te richten, wat ten goede komt aan de **kwaliteit van de leefomgeving**.
- Door DVW worden huurders die niet in beeld zijn bij schuldhulpverlening gekoppeld aan dit ecosysteem; hiermee wordt het **betaalrisico voor woningcorporaties uiteindelijk verlaagd** en kunnen uiteindelijk mogelijk huisuitzettingen of afsluitingen worden voorkomen.

KWANTITATIEVE EFFECTEN

Een **kwantitatieve analyse** is binnen de reikwijdte van dit onderzoek **niet mogelijk**:

- **Data is (nog) niet beschikbaar** vanwege de korte looptijd van DVW
- **Eventuele besparingen** door verminderd betaalrisico en minder uithuisplaatsingen kunnen nu **nog niet goed in kaart worden gebracht** en zijn **niet direct te koppelen aan DVW deelname**:
 - Deelnemers kennen vaak multi-problematiek, waar DVW en betalingsproblematiek slechts een onderdeel in zijn.
 - Besparingen door verminderd betaalrisico en minder uithuisplaatsingen treden vaak pas later op, terwijl DVW nog een vrij korte looptijd heeft.

Een maat die woningcorporaties hanteren om het effect van DVW te meten is de vergelijking tussen wat deelname de woningcorporatie kost en wat het de deelnemer oplevert (een sociale blik op de investering); voor één woningcorporatie is vanaf 82 DVW gesprekken het totaal gegenereerde extra besteedbaar inkomen voor deelnemers hoger dan de financiële investering van de corporatie².

¹ Op basis van gesprekken met woningcorporaties en met De VoorzieningenWijzer;

² Op basis van gegevens van één woningcorporatie

CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

De VoorzieningenWijzer heeft groot potentieel om maatschappelijke impact te maken; verdere afstemming in de sociale keten kan opschaling en effectiviteit mogelijk verbeteren.

1

DVW WERKT

De VoorzieningenWijzer **verhoogt het voorzieningengebruik van deelnemers**, wat resulteert in het bereiken van hun **bestaansminimum** en de mogelijkheid om te **participeren in de samenleving**. Daarnaast leidt DVW tot een **betere benutting van het sociale vangnet, verminderde maatschappelijke kosten** zoals uitkeringen en zorg en een **verhoogde arbeidsparticipatie**.

2

POTENTIEEL

De VoorzieningenWijzer is een **bewezen concept** met ruim **10.500 gesprekken in 2018-2021**, en kan door uit te breiden naar meer gemeenten snel groeien tot **bijna 20.000 gesprekken in 2024**. DVW is als concept gemakkelijk schaalbaar en daardoor is snelle groei mogelijk. Het aantal deelnemers kan verder worden vergroot door het lokaal vinden van deelnemers te optimaliseren, instroom vanuit online modules en door de capaciteit van de gemeenten voor inzet van DVW te vergroten middels samenwerking met vrijwilligersorganisaties.

3

SOCIALE KETEN

DVW is een samenwerking tussen verschillende partijen, zoals de overheid, welzijnsorganisaties en woningcorporaties. Verdere opschaling en de effectiviteit worden mogelijk verbeterd door **verdere afstemming m.b.t. rollen van spelers in de keten** en bijv. **gedeelde databronnen** om gericht deelnemers te benaderen en impact nauwkeurig te meten.

DOET U MEE?

NEDERLAND

SCHULDENZORGVRIJ.

STAD VOOR STAD,

STAP VOOR STAP.

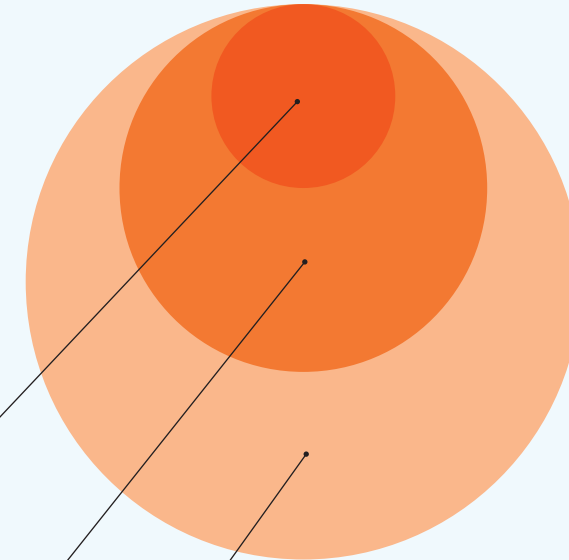

APPENDIX | MACRO ECONOMISCHE IMPACT EFFECTEN

De macro economische impact is de bijdrage van DVW aan het BBP en bestaat uit directe, indirecte en afgeleide effecten.

Effecten macro economische impact

DIRECT

De bijdrage van een additionele FTE in een bepaalde sector en toegenomen bestedingsruimte van het huishouden aan het Bruto Binnenlands Product (BBP).

VOORBEELD

Een deelnemer die wordt geholpen door De VoorzieningenWijzer gaat sneller en/of meer aan het werk.

INDIRECT

De additionele impact die wordt gecreëerd doordat andere sectoren input leveren voor die extra FTE.

VOORBEELD

Het bedrijf van de klant heeft hierdoor een extra laptop en softwarelicenties nodig.

AFGELEID

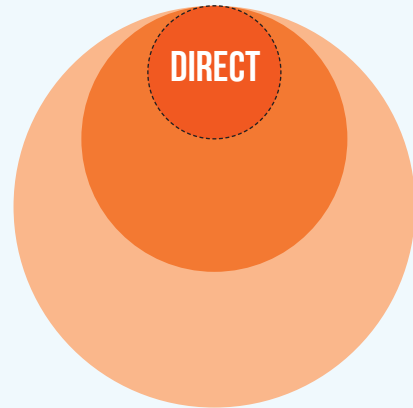
De extra impact door meer vrij besteedbaar inkomen van de klant en werknemers in toeleverende sectoren.

VOORBEELD

De deelnemer heeft meer te besteden en koopt daardoor vaker kleding, toeleveranciers van toeleveranciers krijgen meer opdrachten.

APPENDIX | MACRO ECONOMISCHE IMPACT EFFECTEN

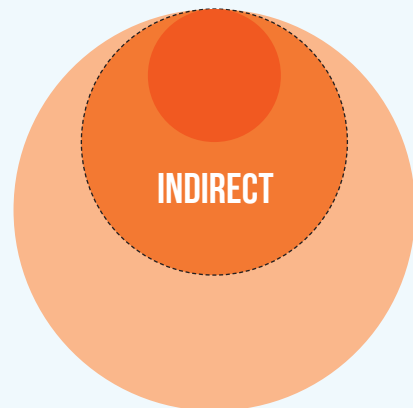
Het extra salaris van DVW deelnemers rekenen we door naar toegevoegde waarde en multipliers voor het indirecte en afgeleide effect.

STAP 1

Bereken de Toegevoegde Waarde

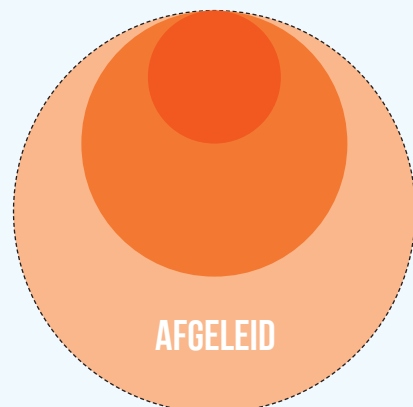
De Toegevoegde Waarde (TW) is de waarde die een bedrijf aan een product heeft toegevoegd, gedefinieerd als de omzet minus de aankoopkosten. De som van alle TW in een land is het BBP. De belangrijkste componenten van de TW zijn loonkosten en winst¹. Als startpunt van de berekening nemen we het salaris van een werknemer in een bepaalde sector. Die vermeerderen we met een benadering van de sociale premies en winst in die sector, om tot een inschatting van de toegevoegde waarde te komen¹.

STAP 2 EN 3

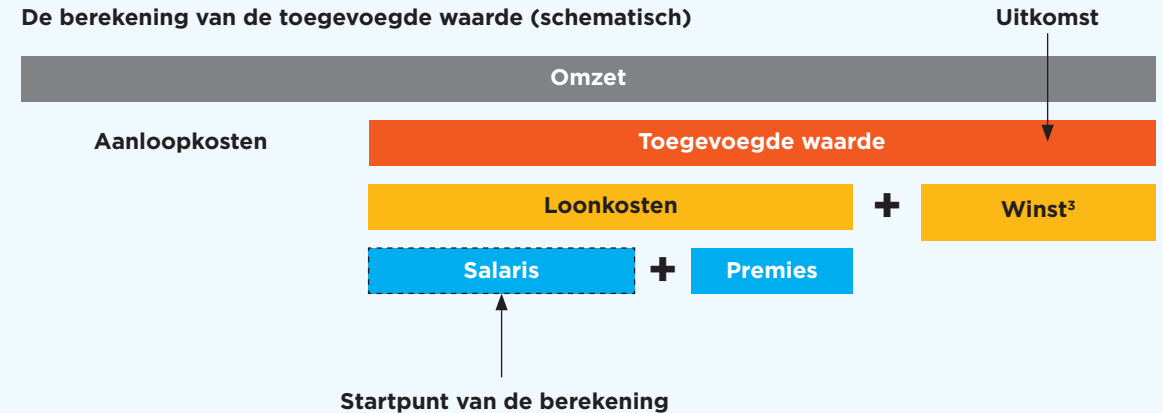
Bereken de multipliers voor het indirecte en afgeleid effect

Het aannemen van een werknemer gaat voor een werkgever in principe altijd gepaard met meer omzet: anders zou het immers alleen maar geld kosten om iemand aan te nemen. Door input-outputtabellen van het CBS weten we hoe extra omzet in een sector zich vertaalt naar extra aankopen uit andere sectoren.² We weten ook hoe in elke sector de TW zich verhoudt tot de omzet. Hierdoor kunnen we berekenen wat extra TW in één sector betekent voor extra TW in alle andere sectoren, uitgedrukt in een multiplier. Als we het directe effect vermenigvuldigen met de multiplier krijgen we het **indirecte effect**.

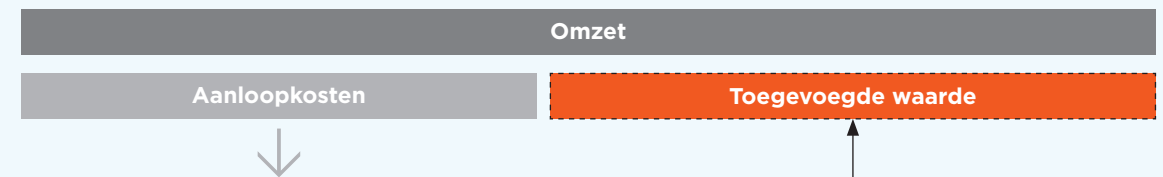

De berekening voor het afgeleide effect lijkt veel op de berekening voor het indirecte effect. We nemen hiervoor mee hoe extra salaris zich vertaalt naar uitgaven in verschillende sectoren. Een huishouden wordt hiervoor als het ware als een aparte sector gezien en toegevoegd aan de totale input outputtabel. Ook hiervoor maken we gebruik van de data van het CBS. Als we de multiplier waarin ook dit effect is meegenomen vermenigvuldigen met het directe effect krijgen we het **afgeleide effect**.

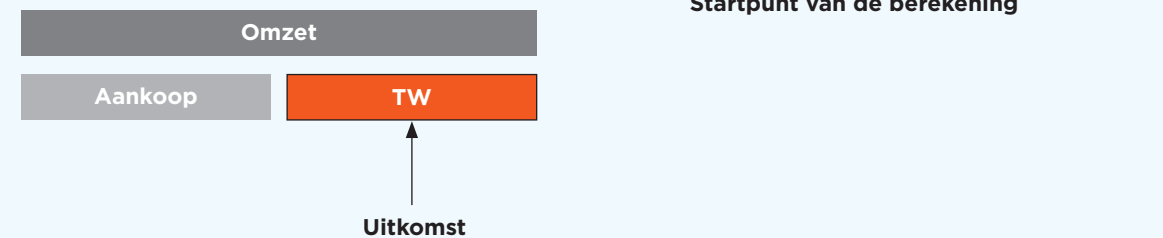
De berekening van de toegevoegde waarde (schematisch)

Sector 1

Sector 2

1 Hierbij is gebruik gemaakt van een standaardmodel van Deloitte;

2 CBS - Aanbod- en gebruiktabellen en input-outputtabellen;

3 Winst voor afschrijvingen, rente en huur. Niet-productgebonden subsidies en belastingen vallen ook onder TW, deze worden niet meegenomen in het directe effect, wel in de verhouding toegevoegde waarde / omzet per sector voor de multipliers

Indicatoren | Voorzieningengebruik

Indicator	Waarde	Eenheid	Bron en toelichting
Jaarlijkse besparing DVW deelnemers - jaar 1 Toeslagen	172,91	€ per jaar	De VoorzieningenWijzer ¹
Jaarlijkse besparing DVW deelnemers - jaar 1 Gemeentelijk minimabeleid	214,24	€ per jaar	De VoorzieningenWijzer
Jaarlijkse besparing DVW deelnemers - jaar 1 Zorgverzekering	166,69	€ per jaar	De VoorzieningenWijzer
Jaarlijkse besparing DVW deelnemers - jaar 1 Energie	44,52	€ per jaar	De VoorzieningenWijzer
Kosten DVW per deelnemer - vast	90	€ per deelnemer	BeThink ²
Allocatie vaste DVW kosten aan gemeente	50%	-	De VoorzieningenWijzer
Allocatie vaste DVW kosten aan woningcorporaties	50%	-	De VoorzieningenWijzer
Kosten DVW per deelnemer - variabel	72,50	€ per deelnemer	BeThink, 25 euro voor een vrijwilliger en 120 euro voor een medewerker van de gemeente, gemiddelde aangenomen
Allocatie variabele DVW kosten aan gemeente	100%	-	De VoorzieningenWijzer

¹ De VoorzieningenWijzer, website en data aangeleverd door medewerkers, 2022;

² BeThink, Maatschappelijke Kosten Baten Analyse van de VoorzieningenWijzer, 2021

Indicatoren | Voorkomen (ernstige) financiële problemen

Indicator	Waarde	Eenheid	Bron en toelichting
Aandeel NSR persona's in deelnemers DVW persona 1	9,25%	-	Afslag 3 van NSR ¹
Aandeel NSR persona's in deelnemers DVW persona 2	23,25%	-	Afslag 3 van NSR ¹
Aandeel NSR persona's in deelnemers DVW persona 3	25,25%	-	Afslag 3 van NSR ¹
Aandeel NSR persona's in deelnemers DVW persona 4	42,25%	-	Afslag 3 van NSR ¹
Financiële impact van voorkomen problemen Bijstand	€ 1.304,98	€ per jaar	NSR impactmeting (2021) ¹
Financiële impact van voorkomen problemen WW	€ 525,22	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen POH / Huisarts	€ 1,62	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen B-GGZ	€ 3,64	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen S-GGZ	€ 74,73	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen L-GGZ	€ 3,28	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen Chronisch ziek	€ 27,92	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen Re-integratie	€ 9,65	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen Schuldhulpverlening	- € 46,93	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen Jeugdzorg	€ 3,04	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen WMO	€ 8,73	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen Inkomstenbelasting	€ 235,26	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen Ziekteverzuim	€ 5,45	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen Gederfde inkomsten schuldeisers	€ 575,53	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Financiële impact van voorkomen problemen Begeleiding NSR	- € 5,82	€ per jaar	NSR impactmeting (2021)
Aantal deelnemers waarvoor (ernstige) financiële problemen kunnen worden voorkomen: aandeel van huishoudens met geregistreerde problematische schulden en een inkomen tot 150% bijstand	4,15%	-	CBS Schuldenproblematiek in beeld 2015-2018 (2020) ² , aandeel personen met geregistreerde problematische schulden en een besteedbaar jaarinkomen tot 20.000 euro (dit is ongeveer 150% bijstand met gemiddeld bedrag bijstand per maand van DVW deelnemers); 50% van alle huishoudens met geregistreerde schulden; 8,30% van huishoudens heeft problematische schulden
Aantal deelnemers waarvoor (ernstige) financiële problemen kunnen worden voorkomen: aandeel personen met inkomen tot 150% bijstand	14,45%	-	CBS ³

¹ Nederlandse Schuldhulprouwe Impactmeting, SchuldenlabNL, 2021;

² Schuldenproblematiek in beeld 2015-2018, CBS, 2020;

³ CBS, Inwoners per gemeente, 2020

Indicatoren | Verandering arbeidsparticipatie

Indicator	Waarde	Eenheid	Bron en toelichting
Aantal deelnemers DVW met een bijstandsuitkering	14%	-	De VoorzieningenWijzer ¹
Aantal deelnemers DVW met een WW uitkering	2%	-	De VoorzieningenWijzer
Gedeelte van DVW deelnemers met bijstandsuitkering dat uitstroomt (gaat werken)	6,5%	-	BeThink (2021) ²
Aantal maanden snellere uitstroom uit uitkeringsvoorziening	3	maanden	BeThink (2021)
Uitvoeringskosten bijstand per jaar	2.945	€ per jaar	Berenschot (2018) ³
Maandelijks uitkering bijstand, alleenstaand, 21+ (tot AOW leeftijd)	1.092	€ per maand	Rijksoverheid (2022) ⁴
Maandelijks uitkering bijstand, samenwonend, 21+ (tot AOW leeftijd)	1.560	€ per maand	Rijksoverheid (2022)
Aandeel DVW deelnemers alleenstaand	82%	-	NSR impactmeting (2021) ⁵
Gemiddeld maandsalaris	1.725	€ per maand	Aangenomen gelijk aan minimumloon, Rijksoverheid (2022)
Vakantietoeslag	138	€ per maand	Wettelijk minimum is 8% vakantietoeslag
Inkomstenbelasting op basis van maandsalaris van 1.725 € per maand en 8% vakantietoeslag	162	€ per maand	Inkomstenbelasting berekening berekenhet.nl ⁶

¹ De VoorzieningenWijzer, website en data aangeleverd door medewerkers, 2022;

² BeThink, Maatschappelijke Kosten Baten Analyse van de VoorzieningenWijzer, 2021;

³ Berenschot, Onderzoek uitvoeringskosten en werklust IGSD Steenwijkerland en Westerveld, 2018;

⁴ Rijksoverheid, Uitkeringsbedragen per 1 januari 2022, 2022;

⁵ Nederlandse Schuldhulprouwe Impactmeting, SchuldenlabNL, 2021;

⁶ Berekenhet.nl, Nettoloon berekenen, geraadpleegd op 17 maart 2022

COLOFON

Copyrights SchuldenlabNL/Deloitte

Niets zonder toestemming overnemen en vermenigvuldigen

Contact info@schuldenlab.nl

www.schuldenlab.nl